

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE IMOVINE ABV 2021 (Stepen 1)

- Član 1. Značenje pojedinih pojmova
 Član 2. Ugovor o osiguranju; Pisani oblik komunikacije između ugovarača osiguranja i osiguravača
 Član 3. Osigurani slučaj
 Član 4. Zastupnici osiguranja
 Član 5. Trajanje osiguranja; Popust na trajanje osiguranja
 Član 6. Promena adrese i imena (pravnog lica) ugovarača osiguranja
 Član 7. Plaćanje premije i posledice neplaćanja premije
 Član 8. Dužnost prijavljivanja okolnosti značajnih za procenu rizika
 Član 9. Slučajevi u kojima osiguravač ne može da se poziva na netačnost ili nepotpunost prijave
 Član 10. Povećanje i smanjenje rizika
 Član 11. Obaveze ugovarača osiguranja i osiguranika pre nastupanja osiguranog slučaja
 Član 12. Obaveze ugovarača osiguranja i osiguranika nakon nastupanja osiguranog slučaja
 Član 13. Sprečavanje osiguranog slučaja i spašavanje
 Član 14. Prouzrokovanje osiguranog slučaja krivicom

- Član 15. Isplata naknade iz osiguranja
 Član 16. Ograničenje premije osiguranja; Nadosiguranje; Podosiguranje
 Član 17. Višestruko i dvostruko osiguranje; Samopridržaj (franšiza)
 Član 18. Naknadno smanjenje vrednosti
 Član 19. Uništenje (propast) osigurane stvari (predmeta osiguranja); Prepuštanje oštećene osigurane stvari
 Član 20. Otudjenje osigurane stvari
 Član 21. Osiguranje za tuđi račun ili za račun koga se tiče
 Član 22. Veštačenje štete
 Član 23. Rokovi zastarelosti kod ugovora o osiguranju
 Član 24. Promena uslova osiguranja i/ili premijskog sistema
 Član 25. Nadležnost u slučaju spora
 Član 26. Štete koje nisu pokrivenne osiguranjem
 Član 27. Primena uslova

Član 1. Značenje pojedinih pojmova

Pojedini pojmovi u ovim Opštim uslovima za osiguranje imovine ABV (u daljem tekstu: Opšti uslovi) imaju sledeća značenja:

Osiguravač: GRAWE osiguranje a.d.o. Beograd, Bulevar Mihajla Pupina 115D, Novi Beograd (u daljem tekstu: osiguravač);

Podnosilac ponude: lice koje podnosi pisanu ponudu za zaključenje ugovora o osiguranju;

Ugovarač osiguranja: fizičko ili pravno lice koje sa osiguravačem zaključuje ugovor o osiguranju;
Osiguranik: lice čija je imovina i/ili imovinski interes osiguran i koje ima interes da se osigurani slučaj ne dogodi jer bi inače pretrpeo materijalni gubitak. Osiguraniku pripadaju sva prava iz osiguranja. Ako u polisi osiguranja nije drugačije navedeno, ugovarač osiguranja je ujedno i osiguranik.

Razdoblje osiguranja: razdoblje od jedne godine, ako ugovor o osiguranju nije zaključen na rok kraći od jedne godine. Na dan početka razdoblja osiguranja završava prethodno i započinje sledeće razdoblje osiguranja. Početak razdoblja osiguranja je naznačen na polisi osiguranja.

Premija: novčani iznos koji je ugovarač osiguranja dužan da plaća osiguravaču za svako razdoblje osiguranja na osnovu zaključenog ugovora o osiguranju;

Suma osiguranja: najviši iznos obaveze osiguravača u slučaju nastupanja osiguranog slučaja, ako nije drugačije ugovoreno;

Prvi rizik: Kod osiguranja na prvi rizik suma osiguranja je unapred utvrđeni iznos koji po proceni može da pokrije iznos jednog ili više štetnih događaja. Osiguravač plaća naknadu na visini nastale štete, ali najviše do visine ugovorene sume osiguranja na prvi rizik i to u toku jedne osiguravajuće godine.

Polisa: dokument o zaključenom ugovoru o osiguranju koji izdaje osiguravač;

Osiguranje u paketu: istovremeno ugovaranje više različitih vrsta osiguranja. Svaka ugovorena vrsta osiguranja zadržava pravnu samostalnost i predstavlja samostalni ugovor o osiguranju. U polisi osiguranja je navedena premija za svaku pojedinačnu vrstu osiguranja.

Član 2. Ugovor o osiguranju; Pisani oblik komunikacije između ugovarača osiguranja i osiguravača

- Ponuda, polisa, ugovoreni opšti, dodatni i posebni uslovi osiguranja, klauzule i svi pisani dodaci ponudi i polisi su sastavni delovi ugovora o osiguranju.
- Svi dogovori, prijave, zahtevi i obaveštenja u vezi sa ugovorom o osiguranju moraju da budu u pisanom obliku. Izjave osiguravača su važeće samo ako su u pisanom obliku. Dopusi ugovarača osiguranja i osiguranika dostavljeni u pisanom obliku smatraju se primljenim kada budu dostavljeni u sedište osiguravača.
- Ugovor o osiguranju se zaključuje na osnovu pisane ponude ugovarača osiguranja za zaključenje ugovora o osiguranju. Ugovor o osiguranju može zaključiti svako lice koje ima interes da se osigurani slučaj ne dogodi, pošto bi inače pretrpeo materijalni gubitak.
- Ako osiguravač u roku od 8 dana od dana prijema ponude ne odbije ponudu koja ne odstupa od njegovih uslova za predloženo osiguranje, smatra se da je osiguravač prihvatio ponudu i da je ugovor zaključen. U tom slučaju, ugovor se smatra zaključenim od dana kada je ponuda stigla osiguravaču.
- Osiguravač ima pravo nakon prijema ponude za zaključenje ugovora o osiguranju da zatraži od podnosioca ponude dodatne podatke, ispravke i objašnjenja. U tom slučaju se smatra da je ponuda za osiguranje stigla osiguravaču tek onda kada osiguravač dobije sve zatražene dodatne podatke, ispravke i objašnjenja.
- Ako osiguravač izjavi da prihvata ponudu i istovremeno predloži izmenu i/ili dopune, ugovor o osiguranju se smatra zaključenim od dana kada se ugovarač osiguranja pisanim putem saglasio sa predloženim izmenama i/ili dopunama. Odredbe prethodnih tačke 5. i 6. se primenjuju i kada se vrši izmena i/ili dopuna već zaključenog ugovora o osiguranju.
- Ako na osnovu podataka na ponudi osiguravač proceni povećan rizik, osiguravač ima pravo da odbije ponudu ili predloži povećanje premije srazmerno povećanom riziku. Ako ugovarač osiguranja ne želi da prihvati predlog osiguravača, ima pravo da zatraži povrat premije u roku od 8 dana od dana obaveštenja osiguravača o odbijanju predloga za povećanje premije.
- Ugovarač osiguranja ima pravo da odustane od ponude i zatraži povrat premije u roku od 8 dana od dana kada je ponuda stigla osiguravaču.
- Ugovarač osiguranja svojim potpisom na ponudi potvrđuje da mu je uručena jedna kopija ponude koja se smatra sastavnim delom ugovora o osiguranju. Ako je ugovaraču osiguranja polisa dostavljena poštom ili na neki drugi način, a podaci na polisi ne odstupaju od podataka navedenih na ponudi, potpis ugovarača osiguranja na ponudi smatraće se potpisom na polisi.

Član 3. Osigurani slučaj

- Osigurani slučaj je budući događaj, koji je neizvestan i nezavisan od isključive volje ugovarača osiguranja ili osiguranika.
- Ugovor o osiguranju je ništav ako je u trenutku njegovog zaključenja već nastao osigurani slučaj, ili je osigurani slučaj bio u nastupanju, ili je bilo izvesno da će da nastupi, ili je već tada bila prestala mogućnost da osigurani slučaj nastane.
- Ako je ugovoreno da će osiguranjem biti obuhvaćeno određeno razdoblje koje prethodi zaključenju ugovora, ugovor će biti ništav samo ako je u trenutku njegovog zaključenja zainteresovanoj strani bilo poznato da se osigurani slučaj već dogodio, odnosno da je već tada bila otpala mogućnost da se dogodi.

Član 4. Zastupnici osiguranja

Zastupnici osiguravača su ovlašćeni da podnosioca ponude odnosno ugovarača osiguranja savetuju o proizvodima osiguravača i da mu daju obaveštenja potrebna za podnošenje ponude za zaključenje ugovora o osiguranju.

Zastupnici nisu ovlašćeni da u ime i za račun osiguravača zaključuju ugovore o osiguranju, ugovaraju izmene ugovora ili produženje njihovog važenja, izdaju polisu osiguranja, naplaćuju premije, primaju izjave upućene osiguravaču, niti da daju izjave koje na bilo koji način obavezuju osiguravača.

Član 5. Trajanje osiguranja; Popust na trajanje osiguranja

- Trajanje osiguranja je određeno ugovorom o osiguranju i navedeno na polisi.
- Osiguravajuće pokriće počinje na dan i u sat koji su kao početak osiguranja navedeni na polisi, pod uslovom da je do tada plaćena premija ili prva rata premije.
- Osiguravajuće pokriće prestaje na dan i sat koji su kao istek osiguranja navedeni na polisi.
- Ako trajanje osiguranja nije određeno ugovorom, svaka strana može da raskine ugovor sa danom dospeća premije, obaveštavajući pisanim putem drugu stranu najkasnije tri meseca pre dospeća premije. Datum dospeća premije za svako razdoblje osiguranja je uvek prvi u mesecu u kome ističe ugovor o osiguranju.
- Ako je osiguranje zaključeno na vreme duže od pet godina, onda svaka strana po isteku ovog roka uz otkazni rok od šest meseci, pisanim putem može da izjavi drugoj strani da raskida ugovor.
- Ako je ugovor o osiguranju zaključen za razdoblje kraće od godinu dana, onda se za svaki započeti mesec trajanja ugovora obračunava 10% od godišnje premije, najmanje 20% od godišnje premije, ali najviše do iznosa jedne godišnje premije (obračun premije po principu "pro scala").

Meseci	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Procenat godišnje bruto premije	20	30	40	50	60	70	80	90	100

- Ako je ugovor o osiguranju zaključen za period kraći od jedne godine, a bude privremeno raskinut, postoji obaveza osiguravača da ugovaraču osiguranja vrati premiju za neiskorišćeni period trajanja osiguranja. U tom slučaju obračun premije za povrat se vrši po principu "pro-scala".
- Ako je ugovor o osiguranju zaključen za period duži od jedne godine, a bude privremeno raskinut, postoji obaveza osiguravača da ugovaraču osiguranja vrati premiju za neiskorišćeni period trajanja osiguranja po principu "pro-rata".
- Ako je osiguravač odobrio popust ugovaraču osiguranja zbog toga što je zaključio ugovor o višegodišnjem osiguranju, ugovarač osiguranja je dužan da osiguravaču vrati iznos premije, koja mu je u vidu popusta bila umanjena, ako dođe do raskida ugovora o osiguranju na zahtev ugovarača osiguranja. Ugovarač osiguranja je dužan da uplati premiju osiguravaču u roku od 15 dana od dana prijema obaveštenja o plaćanju premije.

Član 6. Promena adrese i imena (pravnog lica) ugovarača osiguranja

- Ugovarač osiguranja je u obavezi, bez odlaganja, da obavesti osiguravača o svakoj promeni prebivališta, adrese stanovanja, sedišta, odnosno adrese pravnog lica na koju je zatražio da mu se dostavljaju sva obaveštenja u pisanom obliku od strane osiguravača.
- Ugovarač osiguranja je u obavezi, bez odlaganja, da obavesti osiguravača o svakoj promeni imena, odnosno naziva pravnog lica.
- U slučaju kršenja odredbe iz stava 1. ovog člana dostava svih obaveštenja u pisanom obliku upućenih od strane osiguravača smatraće se uredno obavljenom istekom roka od 8 dana od dana kada su obaveštenja u pisanoj formi preporučenom poštom upućena na poslednju

poznatu adresu ugovarača osiguranja. Odredbe ovog stava se na odgovarajući način primenjuju i u slučaju kršenja odredbe iz stava 2. ovog člana.

4. Ako je ugovarač osiguranja sa osiguravačem ugovorio komunikaciju putem elektronske pošte (e-mail), onda je ugovarač osiguranja u obavezi, bez odlaganja, da obavesti osiguravača o promeni adrese elektronske pošte. Dostava svih obavешtenja elektronskim putem se smatra izvršenim pod uslovom da je takvim načinom dostavljanja moguće da se obezbedi povratni podatak da je lice primilo pismeno. Potvrda o prijemu pismena predstavlja ođštampani elektronski zapis o danu i času kada je uređaj za elektronski prenos podataka zabeležio da je pismeno poslato primaocu, naziv pošiljoaca i primaoca i naziv pismena.

Član 7.

Plaćanje premije i posledice neplaćanja premije

1. Ugovarač osiguranja je u obavezi da plati premiju, ali osiguravač je u obavezi da primi uplatu premije od svakog lica koje ima pravni interes da premija bude plaćena.
2. Premija se plaća unapred za svako razdoblje osiguranja. Moguće je ugovoriti plaćanje premije u ratama, pri čemu osiguravač ima pravo da obračuna doplatak na premiju. Ako je ugovoreno plaćanje premije u ratama, broj rata je naznačen na ponudi i polisi.
3. Ugovarač osiguranja je u obavezi da premiju plati na račun osiguravača o sopstvenom trošku. Ako se premija plaća preko pošte, banke ili nekog drugog pružaoca platne usluge, smatraće se da je premija plaćena dana kada je uplata evidentirana na računu osiguravača.
4. Premija za prvo razdoblje osiguranja, odnosno prva rata premije se plaća prilikom zaključenja ugovora o osiguranju, a u svakom slučaju pre početka osiguranja. Osiguravajuće pokrće počine plaćanjem prve premije, odnosno prve rate premije, ali ne pre dana koji je na polisi naveden kao početak trajanja osiguranja. Iznos i datum dospeća sledećih premija, odnosno rata premija je naznačen na polisi.
5. Ugovarač osiguranja je u obavezi da uz premiju plati sve poreze, doprinose i ostale troškove predviđene zakonom.
6. Ako ugovarač osiguranja zakasni sa plaćanjem premije osiguravač ima pravo da obračuna zakonske zatezne kamate (od dana dospeća premije do dana uplate premije).
7. Ako ugovarač osiguranja ne plati premiju ili rate premija na vreme ili ako ugovor o osiguranju bude prevremeno raskinut, sve neplaćene premije ili rate premija za osiguravajuće razdoblje koje je u toku dospevaju odmah na naplatu.
8. Ako ugovarač osiguranja zakasni sa plaćanjem premije, nakon uplate premije, najpre se podmiruju zatezne kamate, a zatim i neplaćene premije, počev od onih premija, odnosno rata premije koje su najranije dospеле. Kod osiguranja u paketu, u slučaju delimičnog plaćanja premije, uplaćeni iznos se srazmerno raspoređuje na svaku od ugovorenih vrsta osiguranja.
9. Osiguravač ima pravo da iznos dospele premije ili nekog drugog dospelog potraživanja iz ugovora o osiguranju (zatezne kamate i drugo) odbije od iznosa koji je u obavezi da isplati ugovaraču osiguranja ili nekom trećem licu.
10. Ako ugovarač osiguranja premiju koja je dospela nakon zaključenja ugovora o osiguranju ne plati do dospelosti, niti to učini koje drugo zainteresovano lice, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu po isteku roka od 30 dana. Rok od 30 dana počinje od trenutka kada je ugovaraču osiguranja uručeno preporučeno pismo osiguravača sa obavешtenjem o dospelosti premije. Takođe, taj rok ne može da istekne pre nego što protekne trideset dana od dospelosti premije.
U svakom slučaju ugovor o osiguranju prestaje ako premija ne bude plaćena u roku od godine dana od dospelosti.

Član 8.

Dužnost prijavljivanja okolnosti značajnih za procenu rizika

1. Ugovorom o osiguranju se utvrđuju obaveze ugovarača osiguranja kojima se on obavezuje na određene postupke, radnje i odricanja. Lica koja su na odgovornim funkcijama u pravnim licima imaju istovetnu odgovornost u ugovoru o osiguranju kao ugovarač osiguranja.
2. Prilikom zaključenja ugovora o osiguranju, ugovarač osiguranja je u obavezi da osiguravaču tačno i u potpunosti prijavi sve okolnosti koje su od značaja za procenu, odnosno preuzimanje rizika, a koje su mu poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate. Važnima se smatraju sve one okolnosti koje bi mogle da utiču na osiguravača da zaključi ugovor o osiguranju, odnosno da ga zaključi prema ugovorenim uslovima. Važnim okolnostima se, u svakom slučaju, smatraju i one okolnosti za koje je osiguravač postavio pitanja u pisanom obliku.
3. Ako je ugovarač osiguranja namerno učinio netačnu prijavu ili namerno prećutao neku okolnost takve prirode da osiguravač ne bi zaključio ugovor da je znao za pravo stanje stvari, osiguravač može da zahteva poništenje ugovora., U slučaju poništenja ugovora iz navedenih razloga, osiguravač ima pravo da zadrži naplaćene premije, kao i da naplati premije za razdoblje do dana podnošenja zahteva za poništenje ugovora. Ako je ovakvo postupanje ugovarača osiguranja dovelo do nastanka osiguranog slučaja, osiguravač, u skladu sa zakonskim odredbama, nema obavezu isplate naknade iz osiguranja.
4. Pravo osiguravača da zahteva poništenje ugovora o osiguranju prestaje ako on u roku od tri meseca od dana saznanja za netačnost prijave ili prećutkivanje ne izjavi ugovaraču osiguranja da namerava da koristi to pravo. Ako je osiguranjem obuhvaćeno više predmeta osiguranja, ugovor može da ostane na snazi za one predmete osiguranja na koje se ne odnosi namerno data netačna prijava ili prećutana okolnost ugovarača osiguranja.
5. Ako ugovarač osiguranja nije namerno učinio netačnu prijavu ili je propustio dati dužno obavешtenje, osiguravač može, po svom izboru, izjaviti da raskida ugovor o osiguranju ili da predloži povećanje premije srazmerno većem riziku. Izjava osiguravača o raskidu ugovora ili predlog za povećanje premije mora da usledi u roku od mesec dana od saznanja za netačnost ili nepotpunost prijave i to isključivo pisanim putem.
 - 5.1. U slučaju raskida ugovora, ugovor o osiguranju prestaje nakon isteka roka od 14 dana od kada je osiguravač saopštio ugovaraču osiguranja svoju izjavu o raskidu. U tom slučaju, osiguravač je u obavezi da vrati deo premije za vreme do kraja tog razdoblja osiguranja. U slučaju predloga osiguravača da se poveća premija, raskid nastupa po samom zakonu, ako ugovarač osiguranja ne prihvati predlog u roku od 14 dana od dana kada ga je primio.

- 5.2. Ako se osigurani slučaj dogodio pre nego što je utvrđena netačnost ili nepotpunost prijave, ili nakon toga, ali pre raskida ugovora, odnosno pre postizanja sporazuma o povećanju premije, naknada se smanjuje u srazmeri između stope plaćenih premija i stope premija koje bi trebalo da budu plaćene prema stvarnom riziku.

6. Odredbe iz prethodnih tačaka o posledicama netačne prijave ili prećutkivanja okolnosti od značaja za procenu rizika primenjuju se i u slučajevima osiguranja zaključenih u ime i za račun drugoga, ili u korist trećeg, ili za tuđi račun, ili za račun koga se tiče, ako su ova lica znala za netačnost prijave ili prećutkivanje okolnosti od značaja za procenu rizika.

Član 9.

Slučajevi u kojima osiguravač ne može da se poziva na netačnost ili nepotpunost prijave

1. Osiguravač kome su u trenutku zaključenja ugovora bile poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate okolnosti koje su od značaja za procenu rizika, a koje je ugovarač osiguranja netačno prijavio ili prećutao, ne može da se poziva na netačnost prijave ili prećutkivanje.
2. Isto važi i u slučaju kada je osiguravač saznao za te okolnosti za vreme trajanja osiguranja, a nije koristio zakonska ovlašćenja.

Član 10.

Povećanje i smanjenje rizika

1. Ugovarač osiguranja je dužan da obavesti osiguravača o svakoj promeni okolnosti koja može da bude od značaja za procenu rizika.
2. Ugovarač osiguranja ne sme nakon zaključenja ugovora o osiguranju da utiče na povećanje rizika, niti da dozvoli da do toga dođe činjenjem ili nečinjenjem trećeg lica.
3. Ugovarač osiguranja je u obavezi bez odlaganja, pisanim putem, da obavesti osiguravača o svakom povećanju rizika, ako je rizik povećan nekim njegovim postupkom. Ako je povećanje rizika nastupilo bez njegovog učešća u obavezi je da, pisanim putem, obavesti osiguravača u roku od 14 dana od dana kada je saznao za povećanje rizika. Povećanjem rizika se smatra svaka okolnost koja je mogla da utiče na osiguravača da zaključi ugovor o osiguranju, odnosno da ga zaključi prema ugovorenim uslovima.
4. Ako je povećanje rizika toliko da osiguravač ne bi zaključio ugovor o osiguranju da je takvo stanje postojalo u trenutku njegovog zaključenja, osiguravač može da raskine ugovor.
5. Ako je povećanje rizika toliko da bi osiguravač zaključio ugovor o osiguranju za veću premiju da je takvo stanje postojalo u trenutku zaključenja ugovora, osiguravač može da predloži ugovaraču osiguranja novu stopu premije. Ako ugovarač osiguranja ne pristane na novu stopu premije u roku od 14 dana od dana prijema predloga nove stope, ugovor prestaje po samom zakonu.
6. Ako se osigurani slučaj dogodi pre nego što je osiguravač obavешten o povećanju rizika ili nakon što je obavешten o povećanju rizika, ali pre nego što je ugovor raskinuo ili postigao sporazum sa ugovaračem osiguranja o povećanju premije, osiguravač ima obavezu da isplati naknadu iz osiguranja srazmerno uplaćenoj premiji i premiji koja bi trebala da bude plaćena zbog povećanog rizika.
7. Ugovor ostaje na snazi i osiguravač ne može da koristi ovlašćenja da predloži ugovaraču osiguranja novu stopu premije ili da raskine ugovor, ako ne iskoristi ta ovlašćenja u roku od mesec dana od kada je na ma koji način saznao za povećanje rizika ili ako još pre isteka tog roka na neki način pokaže da pristaje na produženje ugovora (ako primi premiju, isplati naknadu za osigurani slučaj koji se desio posle tog povećanja i slično).
8. Odredbe ovog člana se primenjuju i na povećanje rizika koje se dogodilo u vremenu između podnošenja ponude za osiguranje imovine prihvatanja ponude od strane osiguravača, a koji osiguravaču nisu bili poznati u trenutku prihvatanja ponude.
9. Ako nakon zaključenja ugovora o osiguranju dođe do smanjenja rizika, ugovarač osiguranja ima pravo da zahteva odgovarajuće smanjenje premije, računajući od dana kada je obavestio osiguravača o smanjenju rizika. Ako osiguravač ne pristane na smanjenje premije, ugovarač osiguranja može da raskine ugovor o osiguranju.

Član 11.

Obaveze ugovarača osiguranja i osiguranika pre nastupanja osiguranog slučaja

1. Ugovarač osiguranja je u obavezi da preduzme zakonom propisane, ugovorene i sve ostale mere potrebne da se spreči nastupanje osiguranog slučaja i ne sme da dopusti njihovo kršenje od strane trećih lica.
2. Ako ugovarač osiguranja prekrši navedene obaveze namerno ili grubom nepažnjom, osiguravač se oslobađa obaveze isplate naknade.
3. Ako ugovarač osiguranja ne ispunjava obavezu smanjenja rizika ili sprečavanja povećanja rizika, osiguravač ne može da se pozove na svoje zakonsko pravo oslobađanja obaveze isplate naknade, ako to neispunjenje obaveze nije uticalo na nastupanje osiguranog slučaja ili iznos naknade osiguravača.

Član 12.

Obaveze ugovarača osiguranja i osiguranika nakon nastupanja osiguranog slučaja

1. Kada nastupi osigurani slučaj ugovarač osiguranja je u obavezi da postupi na sledeći način:
 - 1.1. da bez odlaganja preduzme sve što je razumno i u njegovoj moći da se ograniče i umanje štetne posledice osiguranog slučaja pridržavajući se uputstava osiguravača. On je u obavezi, kada je to moguće, da od osiguravača zatraži uputstva o postupanju (obaveza smanjenja štete);
 - 1.2. da bez odlaganja, ali najkasnije u roku od tri dana od dana saznanja, obavesti osiguravača o nastupanju osiguranog slučaja (obaveza prijave štete);
 - 1.3. da prijavi osiguravaču svaku okolnost koja je potrebna za utvrđivanje postojanja obaveze osiguravača ili njenog iznosa. Sve potrebne pisane dokaze (npr. računi, zapisnici, potvrde i drugo) osiguranik je u obavezi da o sopstvenom trošku dostavi osiguravaču, na njegov zahtev (obaveza utvrđivanja štete);

- 1.4. da prijavi osigurani slučaj nadležnoj policijskoj stanici, kada je to potrebno u skladu sa okolnostima slučaja, kada je ugovoreno uslovima osiguranja ili određeno propisom;
 - 1.5. da preduzme ostale radnje u skladu sa uslovima osiguranja.
2. Ako ugovarač osiguranja nakon nastupanja osiguranog slučaja ne ispunji neku od propisanih ili ugovoreni obaveza, u obavezi je da osiguravaču nadoknadi štetu koja je nastala zbog tog neispunjenja. U tom slučaju, osiguravač nema obavezu da isplati onaj deo štete koji je nastao zbog neispunjenja obaveze od strane ugovarača osiguranja.
 3. Ako osiguravač nije u mogućnosti da utvrdi postojanje osiguranog slučaja ili iznosa naknade zbog namerne ili grubom nepažnjom izazvanog neispunjenja jedne od obaveza ugovarača osiguranja nakon nastupanja osiguranog slučaja, onda osiguravač nije u obavezi da isplati naknadu.

Član 13.

Sprečavanje osiguranog slučaja i spašavanje

1. Ugovarač osiguranja je u obavezi da preduzme zakonom propisane, ugovorene i sve ostale mere potrebne da se spreči nastupanje osiguranog slučaja, a ako osigurani slučaj nastupi, dužan je da preduzme sve što je u njegovoj moći da se ograniče njegove štetne posledice.
2. Osiguravač je dužan da nadoknadi troškove, gubitke, kao i druge štete prouzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost od nastanka osiguranog slučaja, kao i pokušajem da se ograniče njegove štetne posledice, čak i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspeha. Ova odredba važi samo ako je ugovarač osiguranja postupio u skladu sa odredbama člana 11. i 12. ovih uslova, ili po nalogu, odnosno uz saglasnost osiguravača.
3. Osiguravač je dužan da isplati naknadu opisanu u tački 2. ovog člana, čak i ako ona, zajedno sa naknadom za nastalu štetu, prelazi sumu osiguranja.
4. Ako ugovarač osiguranja ne ispunji svoju obavezu sprečavanja osiguranog slučaja ili obavezu spasavanja, a za to nema opravdan razlog, obaveza osiguravača se umanjuje za onoliko za koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.

Član 14.

Prouzrokovanje osiguranog slučaja krivicom

1. Ako ugovarač osiguranja, odgovorno lice kod pravnog lica ugovarača osiguranja ili osiguranik prouzrokuje štetu namerno ili prevarom osiguravač se oslobađa obaveze isplate naknade za štetu koja je nastala.
2. Ako ugovarač osiguranja, odgovorno lice kod pravnog lica ugovarača osiguranja ili osiguranik zbog grube nepažnje krši obaveze koje ima posle nastupanja osiguranog slučaja i osiguravač zbog toga ne može da utvrdi postojanje ili obim štete, onda se osiguravač oslobađa svih obaveza za taj osigurani slučaj.
3. Ako obaveza lica iz tačke 2. ovog člana nije prekršena namerno ili grubom nepažnjom, onda je osiguravač u obavezi da isplati naknadu za taj osigurani slučaj.
4. Takođe, ako obaveza lica iz tačke 2. ovog člana nije prekršena sa namerom da se utiče na obavezu osiguravača da isplati naknadu ili da bi se uticalo na utvrđivanje okolnosti koje su značajne za obavezu isplate naknade, onda je osiguravač u obavezi da isplati naknadu, ali pod uslovom da to kršenje ne utiče na utvrđivanje osiguranog slučaja, niti na utvrđivanje ili obim naknade koji je obavezujući za osiguravača.

Član 15.

Isplata naknade iz osiguranja

1. Kada nastupi osigurani slučaj osiguravač je u obavezi da isplati naknadu ili sumu određenu ugovorom o osiguranju u roku od 14 dana, računajući od dana kada je osiguravač dobio obaveštenje da se osigurani slučaj dogodio.
2. Ako je za utvrđivanje postojanja obaveze osiguravača ili njenog iznosa potrebno određeno vreme, rok iz tačke 1. ovog člana počinje da teče od dana kada je utvrđeno postojanje obaveze osiguravača i iznos naknade.
3. Ako iznos obaveze osiguravača ne bude utvrđen u roku iz tačke 1. ovog člana, osiguravač je u obavezi, bez odlaganja, da isplati iznos nespornog dela svoje obaveze na ime predujma.
4. Rok iz prethodnih tačaka ovog člana neće se primenjivati sve dok je zbog krivice ugovarača osiguranja i osiguranika onemogućeno utvrđivanje obaveze osiguravača ili iznosa naknade.
5. Osiguravač ima pravo da odloži isplatu naknade iz osiguranja:
 - 5.1. dok mu se ne dostavi sva potrebna dokumentacija kojom se utvrđuje postojanje osiguranog slučaja i iznosa naknade;
 - 5.2. ako postoji sumnja u ovlašćenje podnosioca odštetnog zahteva da primi isplatu, sve dok ne podnese potrebne dokaze;
 - 5.3. ako je povodom nastupanja osiguranog slučaja protiv ugovarača osiguranja ili drugog podnosioca odštetnog zahteva pokrenuta krivična istraga, krivični ili prekršajni postupak, sve do završetka tog postupka.

Član 16.

Ograničenje premije osiguranja; Nadosiguranje; Podosiguranje

1. Zaključenjem ugovora o osiguranju, sve dok su okolnosti nepromenjene, vrednost osigurane stvari predstavlja njenu osiguranu vrednost.
2. Osiguranje obuhvata izgublenu dobit od stvari samo ako je to posebno ugovoreno.
3. Ako je ugovor o osiguranju zaključen za skup stvari, onda osiguranje važi za svaku pojedinačnu stvar koja je sastavni deo tog skupa.
4. Ako se prilikom zaključenja ugovora o osiguranju jedna strana posluži prevarom i tako ugovori sumu osiguranja veću od stvarne vrednosti osigurane stvari (nadosiguranje), druga strana može da traži poništenje ugovora. U slučaju poništenja ugovora osiguravač ima pravo da zadrži i naplati premije za razdoblje do dana poništenja ugovora, ali je u obavezi da plati naknadu iz osiguranja do stvarne vrednosti osigurane stvari, ako je do tog dana nastupio osigurani slučaj.
Ako je ugovorena suma osiguranja veća od vrednosti osigurane stvari, onda osiguravač nije u obavezi da isplati naknadu veću od stvarnog iznosa štete.

Ako je ugovorena suma osiguranja veća od vrednosti osigurane stvari, a pritom nijedna strana nije postupila nesavesno, ugovor o osiguranju ostaje na snazi, suma osiguranja se smanjuje do stvarne vrednosti osigurane stvari, a premije se srazmerno smanjuju.

5. Ako je ugovorena suma osiguranja u početku odnosno perioda osiguranja manja od vrednosti osigurane stvari (podosiguranje), onda osiguravač naknadu iz osiguranja smanjuje srazmerno odnosu ugovorene sume osiguranja i vrednosti osigurane stvari u trenutku nastupanja osiguranog slučaja.
- 5.1. Osiguravač je dužan dati potpunu naknadu sve do iznosa sume osiguranja, ako je ugovoreno da odnos između vrednosti stvari i sume osiguranja nema značaja za određivanje naknade.
6. Osigurana vrednost može da se utvrdi dogovorno na jedan određeni iznos. Taj dogovoreni iznos važi kao vrednost koju osigurana stvar ima u trenutku nastupanja osiguranog slučaja, osim ako je taj iznos znatno viši od stvarne vrednosti osigurane stvari. Bez obzira na to da li je dogovorena vrednost znatno veća od osigurane vrednosti, osiguravač isplaćuje naknadu iz osiguranja srazmerno odnosu između osigurane vrednosti i dogovorene vrednosti.

Član 17.

Višestruko i dvostruko osiguranje; Samopridržaj (franšiza)

1. Ako je ugovarač osiguranja zaključio ugovor o osiguranju kod dva ili više osiguravača od istog rizika, za isti interes i za isto vreme, ali tako da zbir suma osiguranja ne prelazi vrednost osigurane stvari (višestruko osiguranje), onda svaki osiguravač odgovara za izvršenje obaveza nastalih iz ugovora koji je on zaključio i to u potpunosti.
2. Ako je ugovarač osiguranja zaključio ugovor o osiguranju kod dva ili više osiguravača od istog rizika, za isti interes i za isto vreme, ali zbir suma osiguranja prelazi vrednost osigurane stvari (dvostruko osiguranje), a pritom ugovarač osiguranja nije postupio nesavesno, sva osiguranja su punovažna i svaki osiguravač ima pravo na ugovorenu premiju za razdoblje osiguranja koje je u toku. U tom slučaju, ugovarač osiguranja ima pravo da zahteva od svakog pojedinačnog osiguravača naknadu prema ugovoru zaključenom sa njim, ali ne više od ukupnog iznosa štete.
3. Kada se dogodi osigurani slučaj, ugovarač osiguranja je dužan da o tome obavesti svakog osiguravača istog rizika, kao i da im navede nazive i adrese ostalih osiguravača i sume osiguranja pojedinih ugovora zaključenih sa njima.
4. Po isplati naknade osiguraniku svaki osiguravač snosi deo naknade u srazmeri u kojoj stoji suma osiguranja na koju se on obavezuje prema ukupnom zbiru suma osiguranja. Osiguravač koji je platio više ima pravo da zahteva od ostalih osiguravača naknadu više plaćenog.
5. Ako je neki ugovor zaključen bez naznačene sume osiguranja ili uz neograničeno pokriće, onda se smatra kao ugovor zaključen na najvišu sumu osiguranja.
6. Za deo osiguravača koji ne može da plati, odgovaraju ostali osiguravači srazmerno svojim delovima.
7. Ako je ugovarač osiguranja zaključio ugovor o osiguranju kojim je nastalo dvostruko osiguranje, on može, u roku od mesec dana od kada je saznao za to osiguranje, da zahteva odgovarajuće sniženje sume osiguranja i premije kasnijeg osiguranja, pri čemu osiguravač zadržava primljene premije i ima pravo na premiju za tekući period. Ovo važi ako ugovarač osiguranja nije znao za ranije zaključeno osiguranje, bez obzira na to da li je ranije osiguranje zaključio on ili neko drugi.
8. Ako je do dvostrukog osiguranja došlo zbog smanjenja vrednosti osiguranih stvari za vreme trajanja osiguranja, ugovarač osiguranja ima pravo na odgovarajuće smanjenje sume osiguranja i premije, počev od dana kada je zahtev za smanjenje dostavio osiguravaču.
9. Ako je pri nastanku dvostrukog osiguranja ugovarač osiguranja postupio nesavesno, onda svaki osiguravač može da traži poništenje ugovora, da zadrži primljene premije i da zahteva nesmanjenu premiju za tekući period.
10. Ako je ugovoreno da ugovarač osiguranja sam snosi jedan deo štete (samopridržaj, franšiza), onda se naknada iz osiguranja umanjuje za ugovoreni samopridržaj (učešće u šteti), a taj deo ne sme da bude osiguran kod drugog osiguravača.

Član 18.

Naknadno smanjenje vrednosti

Ako se osigurana vrednost smanji za vreme trajanja osiguranja, svaka ugovorna strana ima pravo na odgovarajuće smanjenje sume osiguranja i premije, počev od dana kada je svoj zahtev za smanjenje saopštila drugoj strani.

Član 19.

Uništenje (propast) osigurane stvari (predmeta osiguranja); Prepuštanje oštećene osigurane stvari

1. Ako osigurana stvar bude uništena pre početka osiguranja, ugovarač osiguranja nema obavezu plaćanja premije, a osiguravač je u obavezi da vrati ugovaraču osiguranja iznos naplaćene premije.
2. Ako osigurana stvar propadne za vreme trajanja osiguranja zbog nekog događaja koji nije predviđen u ugovoru o osiguranju, ugovor o osiguranju prestaje da važi u odnosu na tu osiguranu stvar danom njenog uništenja. Osiguravač je u obavezi da vrati ugovaraču osiguranja deo premije srazmerno preostalome vremenu trajanja osiguranja. Ova obaveza dospeva u roku od 8 dana od kada je osiguravač primio pisano obaveštenje ugovarača osiguranja o propasti osigurane stvari.
3. Ako osigurana stvar bude uništena za vreme trajanja osiguranja, zbog nekog događaja koji je predviđen u ugovoru o osiguranju, osiguravaču pripada ceo iznos premije za tekuće razdoblje osiguranja.
4. Kada jedna od više stvari obuhvaćenih jednim ugovorom o osiguranju propadne zbog nekog događaja koji nije predviđen ugovorom o osiguranju, ugovor važi i dalje za ostale osigurane stvari, uz izmene zbog smanjenja obima osiguranih stvari.
5. Ako nije drugačije ugovoreno, osiguranik nema pravo nakon nastanka osiguranog slučaja da prepusti osiguravaču oštećenu stvar i da od njega zahteva isplatu punog iznosa sume osiguranja.

Član 20. **Otuđenje osigurane stvari**

1. Ako ugovarač osiguranja proda ili na neki drugi način otuđi osigurane stvari, prava i obaveze ugovarača osiguranja prelaze po samom zakonu na novog vlasnika (pribavilac).
2. Ako je otuđen samo jedan deo osiguranih stvari koje u pogledu osiguranja, nisu odvojena celina, ugovor o osiguranju za otuđene stvari prestaje po samom zakonu.
3. Ako se zbog otuđenja stvari poveća ili smanji verovatnoća da će nastati osigurani slučaj, onda se primenjuju opšte odredbe o povećanju ili smanjenju rizika.
4. Ugovarač osiguranja koji ne obavesti osiguravača da je osigurana stvar otuđena, ostaje u obavezi da plaća premije koje dospevaju i posle dana otuđenja. Ugovarač osiguranja treba da obavesti osiguravača o otuđenju osigurane stvari u roku od 8 dana od dana otuđenja.
5. Osiguravač i novi vlasnik osigurane stvari (pribavilac) mogu da odustanu od osiguranja uz otkazni rok od 15 dana, s tim što su u obavezi da otkaz podnesu najkasnije u roku od 30 dana od dana saznanja za otuđenje.
6. Odredbe ovog člana se primenjuju i kod prodaje osigurane stvari u postupku prinudnog izvršenja.
7. Osiguravač može da prizna pravo na naknadu iz osiguranja tek onda kada je obavešten o otuđenju osigurane stvari.

Član 21. **Osiguranje za tuđi račun ili za račun koga se tiče**

1. U slučaju osiguranja za tuđi račun ili za račun koga se tiče, obaveza plaćanja premije i ostale obaveze iz ugovora je dužan izvršavati ugovarač osiguranja, ali on ne može vršiti prava iz osiguranja, čak i kada drži polisu bez pristanka lica čiji je interes osiguran i kome ona pripadaju.
2. Ugovarač osiguranja nije u obavezi da preda polisu zainteresovanom licu sve dok mu ne budu nadoknađene premije koje je isplatio osiguravaču kao i troškovi ugovora. Ugovarač osiguranja ima pravo prvenstvene naplate ovih potraživanja iz dugovane naknade, kao i pravo da zahteva njihovu isplatu neposredno od osiguravača.
3. Ako je prema zakonskim odredbama, uslovima osiguranja i drugim odredbama ugovora o osiguranju postupanje ugovarača osiguranja od određene pravne važnosti, onda se kod osiguranja za tuđi račun ili za račun koga se tiče postupci osiguranika izjednačuju sa postupcima ugovarača osiguranja. Sve obaveze ugovarača osiguranja, osim obaveze plaćanja premije, važe i za osiguranika. Osiguravač može istaći svakom korisniku osiguranja za tuđi račun sve prigovore koje na osnovu ugovora o osiguranju ima pravo prema ugovaraču osiguranja.
4. Ako je osiguranje zaključeno za račun lica na koje se osiguranje odnosi ili ako po ugovoru nije bitno da li je osiguranje zaključeno za svoj ili tuđi predmet osiguranja, pa se ustanovi da je osiguran tuđi predmet, u skladu sa tim se primenjuju odredbe ovog člana.
5. Ko zaključi ugovor o osiguranju u ime drugoga bez ovlašćenja, odgovara osiguravaču za obaveze iz ugovora sve dok ga onaj u čije ime je ugovor zaključen ne odobri. Ugovor se može odobriti i pošto se dogodio osigurani slučaj. Ako je odobrenje odbijeno, ugovarač osiguranja duguje premiju za period osiguranja u kome je osiguravač obavešten o odbijanju odbrenja

Član 22. **Veštačenje štete**

1. Postupak veštačenja može da se sprovede ako to zatraži jedna od ugovornih strana. U postupku veštačenja mogu da se utvrđuju samo sporne činjenice koje u svakom pojedinačnom slučaju utvrđuju osiguravač i osiguranik.
2. Postupak veštačenja određuju u svakom pojedinačnom slučaju osiguranik i osiguravač pismenim sporazmom pri čemu važe sledeće odredbe:
 - 2.1. Svaka ugovorna strana pismeno imenuje veštaka. Za veštake se mogu imenovati lica koja nisu u radnom odnosu sa osiguravačem, odnosno osiguranikom.
 - 2.2. Oba imenovana veštaka, pre početka veštačenja, biraju trećeg veštaka koji ima funkciju predsedavajućeg (arbitra). Mišljenje predsedavajućeg (arbitra) je obavezujuće za obe strane.

- 2.3. Svaka ugovorna strana sama snosi troškove za svog veštaka. Troškove za predsedavajućeg (arbitra) snose obe strane, po pola.
3. Iznos naknade se obračunava na osnovu odluke veštaka ili predsedavajućeg (arbitra).
4. Za vreme postupka veštačenja sve zakonske i ugovorne obaveze ugovarača osiguranja nakon nastupanja osiguranog slučaja ostaju na snazi.
5. Osiguravač i ugovarač osiguranja mogu sporazumno da se dogovore da samo jedan veštak donese obavezujuću odluku.

Član 23. **Rokovi zastarelosti kod ugovora o osiguranju**

Zastarelost potraživanja iz ugovora o osiguranju imovine koji je zaključen u skladu sa ovim uslovima regulisana je odgovarajućim zakonskim odredbama.

Član 24. **Promena uslova osiguranja i/ili premijskog sistema**

1. Ako osiguravač promeni uslove osiguranja i/ili premijski sistem, mora pisanim putem, da o tome obavesti ugovarača osiguranja najkasnije 60 dana pre isteka tekućeg razdoblja osiguranja.
2. Ugovarač osiguranja ima pravo da u roku od 60 dana nakon što je dobio obaveštenje, otkáže ugovor o osiguranju. U tom slučaju, ugovor o osiguranju prestaje da važi po isteku tekućeg razdoblja osiguranja.
3. Ako ugovarač osiguranja ne otkáže ugovor o osiguranju u navedenom roku, onda se početkom sledeće osiguravajuće godine ugovor o osiguranju menja u skladu sa novim uslovima osiguranja i/ili promenjenim premijskim sistemom.

Član 25. **Nadležnost u slučaju spora**

U slučaju spora nadležan je sud u mestu sedišta osiguravača.

Član 26. **Štete koje nisu pokrivene osiguranjem**

1. Osiguravač nije u obavezi da isplati naknadu za štetu koja je nastala zbog ratnih operacija, pobuna, građanskih nemira, politički motivisanih napada, bačenog eksplozivnog sredstva, terorističkih delovanja grupe ili pojedinca.
 - 1.1. Osiguranik je dužan da dokaže da šteta nije prouzrokovana nekim od navedenih događaja.
2. Osiguravač nije u obavezi da isplati naknadu za štetu koja je prouzrokovana namerno ili prevarom ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika.
 - 2.1. Ali ako se osigurani slučaj dogodio, osiguravač je dužan da nadoknadi štetu prouzrokovanu od strane lica za čije postupke osiguranik odgovara, bez obzira da li je šteta prouzrokovana namerno ili nepažnjom.

Član 27. **Primena uslova**

1. Za odnose koji nisu regulisani ovim uslovima, primenjivaće se odredbe Zakona o obligacionim odnosima.
2. Ako su odnosi koji su regulisani odredbama ovih Opštih uslova drugačije regulisani za pojedine vrste osiguranja, primenjivaće se odredbe Posebnih uslova za pojedine vrste osiguranja imovine.
3. Opšti uslovi za osiguranje imovine ABV 2021 usvojeni su na sednici Izvršnog odbora GRAWE osiguranja održanoj dana 30.08.2021. godine i primenjuju se od 01.09.2021. godine.

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ABHP 2021 (Stepen 2)

- Član 1. Primena uslova
- Član 2. Osigurani slučaj, predmet osiguranja i osiguravajuće pokriće
- Član 3. Područje važenja osiguranja
- Član 4. Vreme važenja osiguravajućeg pokrivača
- Član 5. Suma osiguranja
- Član 6. Čiste imovinske štete
- Član 7. Osiguravajuće pokriće za štete na stvarima zbog zagađenja životne sredine
- Član 8. Isključenja iz osiguravajućeg pokrivača
- Član 9. Obaveze ugovarača osiguranja i punomoć osiguravača

Član 1. Primena uslova

Ovi Opšti uslovi se primenjuju za osiguranje od odgovornosti, a ako se odgovornost osigurava u nekoj drugoj vrsti osiguranja, primenjuju se samo ako je njihova primena predviđena uslovima za tu vrstu osiguranja.

Član 2. Osigurani slučaj, predmet osiguranja i osiguravajuće pokriće

1. Osigurani slučaj
 - 1.1. Osigurani slučaj je štetni događaj koji je prouzrokovan iz osiguranog rizika i na osnovu kojeg za ugovarača osiguranja nastaju ili bi mogle nastati obaveze naknade štete, a na osnovu zahteva za naknadu štete od strane trećeg oštećenog lica.
 - 1.2. Više štetnih događaja koji nastanu kao posledica istog uzroka smatraju se jednim osiguranim slučajem. Jednim osiguranim slučajem smatraju se i štetni događaji koji proizilaze od istih uzroka, ako između tih uzroka postoji pravna, privredna, ekonomska ili tehnička povezanost.
2. Predmet osiguranja je građanskopravna izvanugovorna odgovornost ugovarača osiguranja ili osiguranika za štetu zbog smrti, telesne povrede ili narušavanja zdravlja ljudi, kao i oštećenja ili uništenja predmeta i imovine trećeg lica (u daljem tekstu "odgovornost").
3. Osiguravajuće pokriće
 - 3.1. Kod nastanka osiguranog slučaja osiguravač preuzima:
 - ispunjenje obaveza ugovarača osiguranja prema trećim licima za štete na licima ili zbog oštećenja ili uništenja stvari trećih lica (materijalne štete), za štete koje su posledica šteta na licima ili materijalnih šteta, ali ne mogu da se svedu niti na štete na licima ili materijalne štete i koje imaju za posledicu umanjenje imovine trećih lica (imovinske štete).
Štete koje nisu posledica šteta na licima ili stvarima (čiste imovinske štete) su isključene iz osiguranja, osim ako nije posebno ugovoreno.
 - troškove koji nastanu pri utvrđivanju ili osporavanju obaveze naknade štete za koju treće lice tvrdi da postoji prema članu 13. ovih uslova.
 - 3.2. Obaveza naknade štete zbog gubitka ili nestanka stvari osigurana je samo ako je posebno ugovoreno. U tim slučajevima primenjuju se odredbe o štetama na stvarima.
 - 3.3. Štete na licima su smrt, telesna povreda ili narušavanje zdravlja nekog trećeg lica. Štete na stvarima su oštećenje ili uništenje stvari. Gubitak, promena ili neraspoloživost podataka na elektronskim medijima za čuvanje podataka se ne smatra štetom na stvarima.

Član 3. Područje važenja osiguranja

Osiguravajuće pokriće važi za štetne događaje koji su nastali na području Republike Srbije.

Član 4. Vreme važenja osiguravajućeg pokrivača

1. Osiguravač ima obavezu samo onda ako osigurani slučaj nastane za vreme važenja osiguravajućeg pokrivača. Osigurani slučaj koji je nastao za vreme važenja osiguravajućeg pokrivača, a čiji uzrok potiče iz vremena pre početka osiguravajućeg pokrivača, pokriven je osiguranjem samo onda ako ugovaraču osiguranja ili osiguraniku do početka važenja osiguravajućeg pokrivača nije bio poznat ili nije mogao da bude poznat uzrok iz kojeg potiče osigurani slučaj.
2. Smatra se da je serijska šteta nastala u trenutku kada je nastupio prvi štetni događaj u seriji, pri čemu je merodavan obim osiguravajućeg pokrivača koji je bio ugovoren u trenutku nastupanja prvog štetnog događaja u seriji. U slučaju da osiguravač raskine ugovor o osiguranju ili da nastupi prestanak rizika, osiguravajuće pokriće važi ne samo za one štetne događaje koji su nastali za vreme važenja ugovora o osiguranju, nego i za sve štetne događaje iz iste serije koji su nastupili posle završetka ugovora o osiguranju.
3. Ako je prvi štetni događaj u seriji nastupio pre zaključenja ugovora o osiguranju, a ugovaraču osiguranja ili osiguraniku nastanak serijske štete nije bio ili nije mogao da bude poznat, za početak serijske štete smatra se prvi štetni događaj u seriji koji je nastupio za vreme trajanja osiguravajućeg pokrivača, ako za štete u seriji ne postoji neko drugo osiguravajuće pokriće.
4. Ako je prvi štetni događaj u seriji nastupio tokom prekida važenja osiguravajućeg pokrivača i ako ugovaraču osiguranja ili osiguraniku nastanak serijske štete nije bio ili nije mogao da bude poznat, smatra se da je serijska šteta nastala sa štetnim događajem u seriji koji je nastupio u trenutku kada je ponovo počelo da važi osiguravajuće pokriće.
5. Kod šteta na licima koje narušavaju zdravlje i nastupaju postepeno, a u slučaju da nije moguće utvrđivanje vremena nastanka štete, smatra se da je šteta nastala onda kada je prvi put lekarskim nalazom utvrđen početak bolesti.

- Član 10. Obaveze osiguravača
- Član 11. Pravna zaštita
- Član 12. Naknada štete
- Član 13. Naknada troškova postupka
- Član 14. Neposredni zahtev oštećenog lica
- Član 15. Ustupanje i zalaganje potraživanja
- Član 16. Razdoblje osiguranja i obračun premije
- Član 17. Prestanak postojanja rizika
- Član 18. Nadležnost suda

Član 5. Suma osiguranja

1. Suma osiguranja je najviši iznos obaveze osiguravača po jednom osiguranom slučaju pa čak i onda kada za štetu odgovara više lica čija je odgovornost pokrivena ovim osiguranjem.
2. Osiguravač učestvuje u deponovanju nakande štete koje bi ugovarač osiguranja bio u obavezi da deponuje na osnovu zakonskih propisa ili sudskog akta i to najviše do iznosa visine njegove obaveze za naknadu štete.
3. Ako je ugovarač osiguranja u obavezi plaćanja rente i ako vrednost glavnice rente prelazi sumu osiguranja ili ostatak sume osiguranja nakon odbitka eventualnih drugih naknada iz istog osiguranog slučaja, onda se renta koja treba da se isplati određuje u razmeri sume osiguranja odnosno ostatka sume osiguranja i vrednosti glavnice rente. Vrednost glavnice rente će se u tom slučaju odrediti na osnovu važećih tablica smrtnosti uz kamatnu stopu u skladu sa važećom tarifom rentnog osiguranja.

Član 6. Čiste imovinske štete

1. Čiste imovinske štete su štete koje nisu posledica šteta na licima ili stvarima. Prouzrokovane su radnjom ili propustom i imaju za posledicu umanjenje imovine trećih lica.
2. Osiguravajuće pokriće se odnosi na odgovornost za čiste imovinske štete koje su nastale za vreme važenja osiguravajućeg pokrivača, pod uslovom da šteta nastane najkasnije do isteka zakonskih rokova o zastarevanju ugovora o osiguranju.
3. Smatra se da je osigurani slučaj nastao onda kada je učinjena radnja, odnosno propust pri obavljanju delatnosti označene na polisi ili zbog posedovanja neke stvari (izvor opasnosti), kojima je prouzrokovana čista imovinska šteta.
4. Ako je šteta nastupila zbog propusta, u slučaju sumnje, smatra se da je propust nastao onog dana kada se propuštena radnja najkasnije morala preduzeti da bi se izbeglo nastupanje štete.
5. Osiguranje se odnosi samo na štete kojima su uzrok (radnja ili propust) i posledice nastale na području Republike Srbije.

Član 7. Osiguravajuće pokriće za štete na stvarima zbog zagađenja životne sredine

Samo ako je posebno ugovoreno i plaćena dodatna premija, osiguravajuće pokriće postoji za štete na stvarima zbog zagađenja životne sredine, uključujući i štete na zemlji i u vodama, a u skladu sa sledećim uslovima:

1. Zagađenje životne sredine je promena svojstava vazduha, zemlje ili vode zbog negativnih uticaja (emisija).
2. Osiguravajuće pokriće za štete na stvarima zbog zagađenja životne sredine postoji ako je do zagađenja životne sredine došlo zbog jednog događaja koji je nastupio naglo i nepredviđeno, a koji odstupa od redovnog poslovnog procesa bez smetnji. Osiguravajuće pokriće ne postoji ako zagađenje životne sredine nastane zbog više događaja sa istim dejstvom (npr. kapanje, isparavanje i slično), a koji pojedinačno ne bi izazvali zagađenje životne sredine.
3. Posebne odredbe za osiguravajuće pokriće prema tački 2. ovog člana
 - 3.1. Osigurani slučaj
 - 3.1.1. Suprotno odredbama člana 2. tačka 1.1. ovih uslova, osiguranim slučajem smatra se prvo utvrđeno i dokazano zagađenje životne sredine, a na osnovu kojeg za ugovarača osiguranja nastaju ili mogu nastati obaveze naknade štete.
 - 3.1.2. Suprotno odredbama člana 2. tačka 1.2. ovih uslova, jednim osiguranim slučajem smatra se više zagađenja životne sredine koji su nastali od istog uzroka. Jednim osiguranim slučajem smatraju se utvrđena i dokazana zagađenja životne sredine koja proizilaze od istih uzroka, ako između tih uzroka postoji pravna, privredna ili tehnička povezanost.
 - 3.2. Područje važenja
Osiguravajuće pokriće važi ako su štetne posledice zagađenja životne sredine nastale na području Republike Srbije.
 - 3.3. Vreme važenja osiguravajućeg pokrivača
Suprotno odredbama člana 4. ovih uslova osiguravajuće pokriće se odnosi na zagađenje životne sredine koje je utvrđeno za vreme trajanja osiguravajućeg pokrivača ili najkasnije dve godine posle isteka osiguravajućeg pokrivača. Događaj koji je izazvao zagađenje životne sredine mora da nastupi za vreme trajanja osiguravajućeg pokrivača. Zagađenje životne sredine koje se utvrdi za vreme važenja osiguravajućeg pokrivača, a čiji je uzrok događaj koji se desio pre zaključenja ugovora o osiguranju, osigurano je samo ako je taj događaj nastupio do dve godine pre zaključenja ugovora o osiguranju, pri čemu ugovarač osiguranja ili osiguranik do zaključenja ugovora o osiguranju nisu znali niti su mogli da znaju za događaj, odnosno zagađenja životne sredine. Odredbe člana 4. tačka 2. ovih uslova se primenjuju na odgovarajući način.
- 3.4. Obaveze osiguranika
 - 3.4.1. Osiguranik je u obavezi da se pridržava svih zakonskih i podzakonskih propisa, ugovornih odredbi i uputstava, kao i normi i uputstava nadležnih organa.

- 3.4.2. Osiguranik mora stručno da održava ili da obezbedi stručno održavanje postrojenja, mašina i drugih uređaja, koji predstavljaju potencijalnu opasnost za zagađenje životne sredine. Potrebne popravke i radovi moraju da se sprovedu bez odlaganja. Postrojenja, mašine i uređaje moraju da pregledaju stručnjaci, najmanje svakih pet godina, ako nije propisan kraći rok. Bez obzira na početak osiguravajućeg pokrivanja, ovaj rok počinje sa danom puštanja u pogon ili sa danom zadnjeg stručnog pregleda.
- 3.5. Isključenja osiguravajućeg pokrivača
Osiguravajuće pokrivače ne postoji za kanalizaciju, postrojenja i uređaje za prečišćavanje otpadnih voda, postrojenja za obradu otpada, za privremeno odlaganje i skladištenje opasnog otpada, za trajno odlaganje (deponovanje) otpada bilo koje vrste. Osiguravajuće pokrivače ne postoji ni ako osiguranik nije poštovao uputstva i propise, nije obavljao propisane preglede, servisiranja ili potrebne popravke uređaja koji su izazvali zagađenje.

Član 8.

Isključenja iz osiguravajućeg pokrivača

- Osiguranje se ne odnosi na:
 - štete od proizvoda sa nedostatkom (npr. greške na stvarima, delovima, materijali i slično) i garancije proizvođača za kvalitet proizvoda;
 - zahteve koji na osnovu ugovora ili bilo kog drugog dogovora prelaze obim zakonom određene odgovornosti ugovarača osiguranja;
 - odgovornost za ispunjenje ugovornih obaveza i naknade štete zbog neispunjavanja ugovornih obaveza.
- Osiguranjem nisu pokrivene štete koje je ugovarač osiguranja prouzrokovao trećim licima namerno ili radnjama suprotnim propisima ili protivzakonito. Namernom radnjom smatra se i:
 - radnja ili propust zbog koje se nastanak štete uz veliku verovatnoću morao očekivati, ali uprkos tome je radnja ili propust učinjen (npr. izbor načina kojim se može uštedeti na troškovima ili vremenu);
 - saznanje o nedostacima i/ili štetnosti proizvedene ili isporučene robe ili izvršenih radova;
 - obavljanje delatnosti bez odgovarajućih dozvola ili ako štetu prouzrokuje lice koje je kod ugovarača osiguranja obavljalo posao bez odgovarajuće dozvole ("rad na crno").
- Osiguranje se ne odnosi na štete koje su u direktnoj ili indirektnoj vezi sa posledicama delovanja nuklearne energije i to:
 - reakcije nuklearnih goriva koje se mogu cepati ili topiti;
 - zračenje radioaktivnih materija kao i delovanje vazduha koja nastaju ubrzavanjem radioaktivnih čestica;
 - kontaminacijom sa radioaktivnim materijama.
- Osiguranje se ne odnosi na štete koje su ugovarač osiguranja ili lica koja za njega rade prouzrokovali posedovanjem (držanjem) ili korišćenjem (upotrebom):
 - vazdušnih letelica bilo koje vrste, uređaja za letenje, dronova;
 - plovila bilo koje vrste;
 - motornih vozila i ostalih priključnih vozila i naprava koje imaju ili moraju da imaju službenu registraciju i drugih vozila na sopstveni pogon (samohodnih radnih mašina, dizalica, viljuškara, traktora, motokultivatora i drugo);
 - industrijskih pruga, žičara, gondola ili liftova.
- Osiguranje se ne odnosi na štete nastale:
 - samom ugovaraču osiguranja ili osiguraniku;
 - članovima porodice ugovarača osiguranja ili osiguranika. Članom porodice smatra se bračni ili vanbračni partner, rođaci u prvoj liniji, tast, tašta, svekar, svekrva, usvojenik i usvojenici, maćeha, očuh kao i braća i sestre ako sa ugovaračem osiguranja žive u zajedničkom domaćinstvu kao i druga lica koja je ugovarač osiguranja i/ili osiguranik zakonski u obavezi da izdržava, a koja sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu;
 - trgovačkim društvima čiji je vlasnik ugovarač osiguranja, osiguranik ili članovi njihovih porodica;
 - trgovačkim društvima u kojima ugovarač osiguranja, osiguranik ili članovi njihovih porodica imaju vlasnički udeo ili akcije u procentualnom obimu u kojem ugovarač osiguranja odnosno članovi njegove porodice imaju udeo, odnosno akcije; Na zakonske zastupnike pravnih lica i zakonske zastupnike i staratelje poslovno nesposobnih lica kojima je poslovna sposobnost delimično ograničena, na odgovarajući način se primenjuju odredbe koje se odnose na ugovarača osiguranja i članove njegove porodice;
 - licima zaposlenim kod ugovarača osiguranja kao i ostalim licima koja po ovlašćenju ili nalogu ugovarača osiguranja rade na izvršenju stručnih ili radnih zadataka ugovarača osiguranja, odnosno za njega obavljaju profesionalne ili preduzetničke poslove.
- Osiguranje se ne odnosi na štete nastale zbog promena genetskog materijala ljudskih ćelija ili embriona, bez obzira na to da li se promena može svesti na infekciju ili indirektno delovanje transgenskih osobina ili na direktan tehnički zahvat vezan za gene i oplodnju. Takođe, nisu osigurane štete u vezi sa genetskom modifikacijom organizama. Ovo se odnosi i na sve, na bilo koji način povezane događaje i radnje, čak i ako iste služe sprečavanju, suzbijanju ili kontroli takvih aktivnosti. Terorizmom se smatra svako delo jednog ili grupe lica, sa ili bez nasilja, odnosno pretjne nasiljem, koja deluju samostalno ili u saradnji sa nekom organizacijom ili vladom, iz političkih, verskih, ideoloških i ostalih sličnih motiva, sa ciljem da utiču na vladu neke države i/ili da zastraše javnost ili delove javnosti.
- Osiguranje se ne odnosi na štete, gubitke, zahteve i troškove bilo koje vrste koji nastanu posrednim ili neposrednim uticajem rata ili ratu sličnih događaja, nasilnim radnjama država ili protiv država i njihovih organa, nasilnim delovanjem političkih ili terorističkih organizacija, nasilnim delovanjem prilikom javnih skupova, demonstracija i manifestacija kao i kod nasilnih delovanja za vreme štrajkova i prekida rada.
- Osiguranje se ne odnosi na štete na stvarima ili obavljenim radovima koje je izradio ili dostavio ugovarač osiguranja (ili neko treći po njegovom nalogu ili za njegov račun), ako je uzrok štete u izradi ili dostavi.
- Osiguranje se ne odnosi na štete na:
 - stvarima koje je ugovarač osiguranja, osiguranik ili lica koja rade u njegovo ime, pozajmio, uzeo na "leasing", u zakup, na čuvanje, čak i ako su stvari uzete na čuvanje samo kao sporedna obaveza;

- pokretnim stvarima, ako šteta nastane zbog ili kao posledica njihovog korišćenja (upotrebe), transporta (prevoza), obrade, čišćenja ili druge delatnosti;
- štete na onim delovima nekretnina na kojima se direktno obavlja obrada, koje se koriste ili su na drugi način deo neke delatnosti.
- Osiguranje se ne odnosi na štete koje su posledica zagađenja životne sredine.
- Osiguranje se ne odnosi na štete nastale na stvarima zbog postepenih emisija ili postepenog uticaja temperature, gasova, para, tečnosti, vlage ili neatmosferskih taloga (kao npr. dim, čađ, prašina i drugo), trešenja i buke.
- Osiguranje se ne odnosi na štete nastale na stvarima zbog poplave stajaćih ili tekućih voda prouzrokovanih opremom, merama i postupcima ugovarača osiguranja. Osiguranje se ne odnosi na štetu koja nastane zbog toga što ugovarač osiguranja neposredno učestvuje u izradi, isporuci, održavanju ili popravci takve opreme.
- Iz osiguranja su isključeni zahtevi za naknadu čiste imovinske štete:
 - postavljeni pred stranim sudom i zahtevi zbog povrede stranih propisa kao i zahtevi zbog delatnosti u stranoj zemlji;
 - zbog prekoračenja predračuna ili kredita;
 - zbog delatnosti planiranja, savetovanja, vođenja gradnje ili montaže, ispitivanja ili veštačenja;
 - zbog neispunjenja ili nepridržavanja ugovoreni rokova isporuke;
 - zbog nepridržavanja rokova, obaveštenja o rokovima proizvodnje ili nabavke kao i zbog povrede autorskog prava ili prava industrijskog vlasništva;
 - zbog posredovanja u novčanim, osiguravajućim, zemljišnim i drugim privrednim poslovima, zbog svih vrsta plaćanja, vođenja blagajne, utaje ili pronevere;
 - zbog previda grešaka u računu, predračunu ili merama u crtežima;
 - zbog pronevere zaposlenih lica kod ugovarača osiguranja ili drugih lica koja rade za njega, nestanka stvari (novca, čekova, hartija od vrednosti, dragocenosti i slično) ili delatnosti u vezi sa obradom podataka, racionalizacijom ili automatizacijom.
- Osiguranje se ne odnosi na štete koje su neposredno ili posredno povezane sa delovanjem elektromagnetnih polja.
- Osiguranje se ne odnosi na štete koje su nastale neposredno ili posredno zbog azbesta ili materijala koji sadrže azbest ili su sa njim povezani.
- Iz osiguravajućeg pokrivača isključeni su regresni zahtevi zavoda za zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje, osiguravajućih društava iz zdravstvenog osiguranja i ostalih indirektno oštećenih strana.
- Iz osiguranja su isključeni zahtevi zbog šteta koji su nastali kao posledica:
 - zdravstvenih postupaka i intervencija na ljudima;
 - intervencija i usluga na životinjama (lečenje, oplodnja, dresura i slično).
- Osiguranje se ne odnosi na odgovornost za štetu koja je posledica kršenja ličnih prava, neprijateljstva, šikaniranja, maltretiranja, neravnopravnog tretmana ili drugih diskriminacija.
- Osiguranje se ne odnosi na štetu koja je nastala zbog kršenja prava intelektualne svojine, konkurentnog prava, propisa o oglašavanju i slično.
- Osiguranje se ne odnosi na štete prouzrokovane od strane ugovornih partnera, odnosno podizvođača ugovarača osiguranja.
- Osiguranje ne pokriva odštetne obaveze ugovarača osiguranja zbog šteta čija je naknada ostvaruje tužbom po američkom (SAD), kanadskom ili australijskom pravu, bez obzira na sudsku nadležnost.
- Osiguranje ne uključuje odgovornost za štetu na naočarima, mobilnim telefonima, prenosnim računarima, tabletima ili stonim računarima, fotoaparatom, kamerama, televizijskim prijemnicima, elektronskim uređajima za zabavu i drugim elektronskim uređajima.

Član 9.

Obaveze ugovarača osiguranja i punomoć osiguravaču

- Ugovarač osiguranja je u obavezi da u primerenom roku otkloni posebno opasne okolnosti čije je otklanjanje osiguravač već zahtevao ili bi mogao da zahteva. Okolnost koja je već dovela do štete u slučaju sumnje smatra se posebno opasnom.
- Ugovarač osiguranja je u obavezi da preduzme sve propisane, ugovorene i ostale potrebne radnje koje služe utvrđivanju uzroka, toka i posledica osiguranog slučaja kao i ograničena posledica nastale štete.
- Ugovarač osiguranja je u obavezi i bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od danja saznanja, pisanim putem, a po potrebi i telefonom obavesti osiguravača o:
 - nastanku osiguranog slučaja i njegov opis;
 - podnetom zahtevu za naknadu štete;
 - dostavi kaznene prijave i pokretanje kaznenog, prekršajnog ili bilo kog drugog postupka protiv ugovarača osiguranja ili osiguranika;
 - preduzimanju svih mera trećih lica zbog sudskog ili vanskudskog ostvarenja zahteva za naknadu štete.
- Ugovarač osiguranja je u obavezi da pomaže osiguravaču kod sprečavanja, utvrđivanja, poravnavanja ili otklanjanja štete.
- Ugovarač osiguranja je u obavezi da opunomoći advokata (pravnog zastupnika) kojeg odredi osiguravač, da mu pruži sve potrebne informacije i prepusti mu vođenje postupka.
- Ugovarač osiguranja nije ovlašćen, bez prethodne pisane saglasnosti osiguravača, da se izjašnjava o zahtevu za naknadu štete, a naročito nije ovlašćen da potpuno ili delimično prizna, o njemu se nagodi ili izvrši isplatu, osim ako, prema činjeničnom stanju, nije moglo da se odbije priznanje, nagodba ili isplata, a da se time ne učini očigledna nepravda. Ako je ugovarač osiguranja u zabludi smatrao da postoji njegova odgovornost ili da su ispravno utvrđene činjenice to ga neće opravdati.
- Ako oštećeno lice podnese zahtev ili tužbu za naknadu protiv ugovarača osiguranja, ugovarač osiguranja je u obavezi da osiguravaču dostavi zahtev, sudski poziv ili tužbu i svu dokumentaciju, dokaze i podatke kojima raspolaže, a koji se odnose na štetu i koja je potrebna za utvrđivanje osnovanosti zahteva, obima i visine štete i vođenje spora da prepusti osiguravaču.
- Ako ugovarač osiguranja nije u mogućnosti da blagovremeno dobije uputstva od osiguravača o vođenju postupka, u obavezi je da u propisanom roku preduzme sve potrebne radnje u postupku, a posebno one koje su potrebne da ne nastupe okolnosti za donošenje presude zbog izostanka ili na osnovu priznanja protiv ili na štetu ugovarača

osiguranja ili slične odluke i da ne dođe do gubitka prava na prigovor, žalbu ili drugi pravni lek u postupcima koji se vode protiv ugovarača osiguranja povodom štete.

9. Ako se ugovarač osiguranja ne pridržava obaveza iz ovog člana u obavezi je da snosi štetne posledice i da osiguravaču nadoknadi štetu koja zbog toga nastane. Osiguravač nije u obavezi da plati veću odštetu, kamatu i troškove koji zbog toga nastanu.
10. Ako osiguranje, pored obaveze samog ugovarača osiguranja na naknadu štete, obuhvata i obavezu drugih lica na naknadu štete, odredbe ugovora o osiguranju koje se odnose na samog ugovarača osiguranja na odgovarajući način se primenjuju i na ta lica koja su, isto kao i ugovarač osiguranja, odgovorna za ispunjavanje obaveza iz ugovora. Prava iz ugovora o osiguranju može da ostvaruje samo ugovarač osiguranja.
11. Osiguravač je ovlašćen, da u okviru svoje obaveze za naknadu štete, u ime ugovarača osiguranja daje sve izjave koje smatra korisnim za zadovoljenje ili odbranu od neosnovanih ili prekomernih zahteva za naknadu štete.

Član 10. **Obaveze osiguravača**

1. Nakon prijema zahteva za naknadu štete osiguravač je u obavezi da:
 - 1.1. zajedno sa ugovaračem osiguranja preduzme odbranu od neosnovanih ili preteranih zahteva za naknadu štete;
 - 1.2. udovolji osnovnim zahtevima za naknadu štete;
 - 1.3. nadoknadi troškove sudskog postupka na način i u obimu predviđenim ovim uslovima.

Član 11. **Pravna zaštita**

1. Obaveza osiguravača u pružanju pravne zaštite obuhvata:
 - 1.1. ispitivanje odgovornosti ugovarača osiguranja za nastalu štetu;
 - 1.2. vođenje spora u ime ugovarača osiguranja, ako oštećeno lice ostvaruje pravo na naknadu štete u parničnom postupku;
 - 1.3. davanje, u ime ugovarača osiguranja, svih izjava koje smatra korisnim za zadovoljenje ili odbranu od neosnovanih ili preteranih zahteva za naknadu štete.
2. Uz prethodni dogovor sa osiguravačem, vođenje spora može da se prepusti ugovaraču osiguranja koji je onda u obavezi da se drži uputstava datih od strane osiguravača i naloga u pogledu vođenja postupka u parnici. Osiguravač može da preduzme vođenje parnice ili da stupi na mesto osiguranika ili da saraduje u svojstvu učesnika. Ako osiguravač na ime naknade štete isplati sumu osiguranja i pre pokretanja spora, prestaje njegova obaveza na pravnu pomoć.

Član 12. **Naknada štete**

1. Osiguravač je u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja u roku od 14 dana od dana kada je utvrdio svoju obavezu i visinu te obaveze.
2. Osiguravač isplaćuje naknadu iz osiguranja na osnovu:
 - priznanja koje je dao ili odobrio;
 - nagodbe koju je sklopio ili odobrio;
 - sudske odluke, a sve navedeno najviše do iznosa sume osiguranja.
3. Ako se ugovarač osiguranja protivio predlogu osiguravača da se zahtev za naknadu štete reši nagodbom, osiguravač nije u obavezi da plati razliku naknade, kamate i troškove spora koji su nastali nakon što je ugovarač osiguranja primio preporučeno pismo od osiguravača kojim ga obaveštava da je zbog naplate potraživanja oštećenog lica stavio ugovaraču osiguranja na raspolaganje iznos koji je predložio u nagodbi.
4. Ako se osiguravač protivio predlogu ugovarača osiguranja da se o zahtevu za naknadu štete nagodi kao i ako ishod spora bude nepovoljniji od predložene nagodbe, osiguravač je u obavezi da plati naknadu, kamate i troškove spora i onda kada prelaze sumu osiguranja.

Član 13. **Naknada troškova postupka**

1. Osiguravač naknađuje sve troškove parničnog postupka kao i odgovarajuće vansudske troškove ako sam vodi spor ili ako je dao saglasnost ugovaraču osiguranja za vođenje spora i onda kada zahtev za naknadu štete nije bio osnovan.
2. Ako je parnični postupak vođen bez znanja i saglasnosti osiguravača, osiguranjem su pokriveni troškovi spora ako zajedno sa naknadom štete ne prelaze sumu osiguranja.
3. Osiguravač naknađuje troškove branioca krivičnog postupka koji je pokrenut protiv ugovarača osiguranja koji bi mogao imati za posledicu podnošenje zahteva za naknadu štete na osnovu odgovornosti pokrivena osiguranjem i to samo ako je osiguravač obavešten o izboru branioca i ako je prihvatio da će snositi ove troškove. Troškove krivičnog postupka i troškove zastupanja oštećenog lica osiguranje ne naknađuje.
4. Kada ispuni svoju obavezu isplatom sume osiguranja, osiguravač se oslobađa daljih davanja na ime naknade i troškova po jednom osiguranom slučaju.

Član 14. **Neposredni zahtev oštećenog lica**

1. Ako oštećeno lice podnese zahtev ili tužbu za naknadu štete samo prema osiguravaču, osiguravač će o tome da obavesti ugovarača osiguranja i da ga pozove da mu dostavi svu dokumentaciju, dokaze i podatke kojima raspolaže, a koji se odnose na štetu i koji su potrebni za utvrđivanje osnovanosti zahteva, obima i visine štete.
2. Ako se u slučaju prethodnog stava osiguravač odluči da isplati naknadu oštećenom licu, u potpunosti ili delimično, u obavezi je da o tome obavesti ugovarača osiguranja.
3. Oštećeno lice može da zahteva neposredno od osiguravača naknadu štete za koju odgovara ugovarač osiguranja, ali najviše do iznosa obaveze koju ima osiguravač.

Član 15. **Ustupanje i zalaganje potraživanja**

Potraživanja iz ugovora o osiguranju ne mogu da se ustupe niti da se založe pre konačnog utvrđivanja njihove osnovanosti i visine, bez izričitog pisanog odobrenja osiguravača.

Član 16. **Razdoblje osiguranja i obračun premije**

1. Razdoblje osiguranja
Ako u ugovoru o osiguranju nije drugačije navedeno, razdoblje osiguranja traje godinu dana.
2. Utvrđivanje premije
- 2.1. Ako se premija obračunava na osnovu iznosa plata, prihoda, prometa ili drugih brojčanih pokazatelja, za njeno utvrđivanje se prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju uzima veličina koja odgovara očekivanim rezultatima. Nakon isteka razdoblja osiguranja ugovarač osiguranja je u obavezi da osiguravaču dostavi podatke o ostvarenoj visini odgovarajućih iznosa, koje je u obavezi, na zahtev osiguravača i da dokaže dostavljajući mu podatke o elementima na kojima se ti podaci baziraju. Osim toga, ugovarač osiguranja je u obavezi da obavesti osiguravača o eventualnim promenama u okviru delatnosti koju obavlja i obim osiguranog rizika. Ovu obavezu je ugovarač osiguranja u obavezi da ispuni u roku od mesec dana pre isteka svakog razdoblja osiguranja. Osiguravač je u obavezi da nakon prijema podataka koje mu dostavi ugovarač osiguranja sačini konačni obračun. Obračunati iznos (veći ili manji iznos premije) dospeva u roku od 8 (osam) dana nakon dostave konačnog obračuna.
- 2.2. Pravo osiguravača na uvid;
Osiguravač ima pravo da proveri sve navode ugovarača osiguranja koji se odnose na ocenu rizika i obračun premije. Ugovarač osiguranja je u tom smislu u obavezi da osiguravaču omogući uvid u sva potrebna dokumenta na kojima se zasnivaju navodi ugovarača osiguranja. Ako je ugovarač osiguranja dostavio osiguravaču netačne podatke, obaveza plaćanja osiguravača smanjuje se u srazmeri premije koja je plaćena i premije koja je trebala da bude plaćena. Odredba ovog stava ne isključuje ostala zakonska prava osiguravača predviđena za slučaj davanja netačnih podataka.
3. Zbir plata i prihoda
Zbir plata i prihoda je ukupan zbir svih plata, prihoda, provizija i drugih novčanih primanja i naknada bez obzira na njihov naziv (npr. dodaci za opasnost, terenski dodaci, dodaci za odvojen život itd.) svih lica koja su zaposlena kod ugovarača osiguranja (uključujući i zaposlene koji obavljaju posao na izdvojenim mestima rada, odnosno kod kuće) ili su na neki drugi način angažovani kod ugovarača osiguranja (npr. ugovorom o delu, honorarni radnici, pripravnici, studenti i slično).
Za obračun nije potrebno postojanje radnog odnosa.
U zbir plata i prihoda se ne ubrajaju doprinosi ugovarača osiguranja za zdravstveno i penziono osiguranje, stalni eventualni porodični i dečji dodaci, jednokratni iznosi za osnivanje porodice, rađanje deteta, isplate povodom slučajeva oboljenja, smrti kao i druge nagrade i naknade.
- 3.1. Godišnji promet
Godišnji promet je zbir svih novčanih naknada za sve isporuke i druge delatnosti koje određeno preduzeće obavi na području na kojem važi osiguravajuće pokrivanje, osim prihoda iz licenci, prodaje vlastitog pogona ili delova pogona kao i prodaje privrednih dobara investicijskog vlasništva.

Član 17. **Prestanak postojanja rizika**

1. Ako jedan osigurani rizik u potpunosti i trajno prestane, prestaje da važi i osiguranje vezano za taj rizik.
2. Ograničenje službene dozvole za obavljanje delatnosti osiguranog rizika ima za posledicu ograničenje ugovora o osiguranju na preostale osigurane rizike, ako isti postoje.
3. Prestanak rizika ne isključuje primenu odredbi člana 16. tačka 2. ovih uslova.

Član 18. **Nadležnost suda**

Za sve sporove koji nastanu iz ugovora o osiguranju nadelžan je sud u mestu sedišta osiguravača.

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE GRAĐEVINSKOG DELA KUĆE/STANA ABWA 2022 (Stepen 2)

Član 1. Uvodne odredbe

A OSIGURANJE GRAĐEVINSKOG DELA KUĆE ILI STANA

I Opšte odredbe

- Član 2. Predmet osiguranja
 Član 3. Područje važenja osiguranja
 Član 4. Osigurane štete

II Požarni rizici

- Član 5. Požarni rizici
 Član 6. Požar
 Član 7. Udar groma
 Član 8. Eksplozija
 Član 9. Pad letelice

III Rizici elementarnih nepogoda

- Član 10. Elementarne nepogode
 Član 11. Oluja
 Član 12. Grad
 Član 13. Pritisak snežnih masa
 Član 14. Odron / udar kamenja
 Član 15. Klizanje tla
 Član 16. Poplave, naplavine i lavine
 Član 17. Padavine

IV Rizik izlivanja vode

- Član 18. Izlivanje vode

Član 19. Troškovi zbog izlivanja vode

V Rizici loma stakla

Član 20. Lom staklenih površina na građevinskim delovima

VI Osigurani troškovi

Član 21. Osigurani troškovi

VII Isključenja iz osiguranja

Član 22. Opšta isključenja uz osiguranja

VIII Obaveze osiguranika

- Član 23. Obaveze osiguranika pre nastanka osiguranog slučaja
 Član 24. Obaveze osiguranika nakon nastanka osiguranog slučaja

IX Osigurana vrednost i naknada štete

- Član 25. Osigurana vrednost
 Član 26. Naknada štete
 Član 27. Podosiguranje
 Član 28. Postupak veštačenja
 Član 29. Prilagođavanje vrednosti

B OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI

- Član 30. Osiguravajuće pokriće
 Član 31. Naknada iz osiguranja
 Član 32. Isključenja iz osiguranja od odgovornosti
 Član 33. Završne odredbe

Član 1. Uvodne odredbe

- Ugovoreno osiguravajuće pokriće navedeno je na ponudi i/ili polisi osiguranja.
- Sledeći rizici su osigurani samo ako su navedeni na ponudi i polisi:
 - izlivanje vode;
 - lom staklenih površina na građevinskim delovima.
- Ako su ugovarač osiguranja i osiguranik različita lica, prava iz osiguranja pripadaju osiguraniku. Osiguranik se smatra vlasnikom osiguranih stvari osim ako je drugačije navedeno na ponudi i/ili polisi osiguranja.
- Simboli i pojmovi upotrebljeni u tabelama u ovim Opštim uslovima imaju sledeća značenja:

✓	Osigurano u okviru ugovorenog osiguravajućeg pokrića.
✗	Nije osigurano u okviru ugovorenog osiguravajućeg pokrića.
Iznos u EUR	Osigurano do iznosa navedenog u tabeli. Iznosi u tabelama su uvek određeni na prvi rizik. Osiguravač plaća naknadu u visini nastale štete, ali najviše do visine ugovorene sume osiguranja na prvi rizik.
Iznos u %	Osigurano dodatnom sumom osiguranja na prvi rizik u određenom procentu od sume osiguranja građevinskog dela predmeta osiguranja za požarne rizike.

A OSIGURANJE GRAĐEVINSKOG DELA KUĆE ILI STANA I Opšte odredbe

Član 2. Predmet osiguranja

- Predmet osiguranja je naveden na polisi. To su:
 - kuće ili
 - stanovi.
- Ako su osigurane kuće važi sledeće:

Predmet osiguranja su građevinski delovi stambenog objekta (kuće i vikendice) zajedno sa svim sastavnim delovima građevine, ispod i iznad nivoa zemlje i sa svim ugrađenim instalacijama. Najveća površina kuće koja može da bude osigurana je 350 m².
- U sastavne delove kuće spadaju:
 - uređaji za zaštitu od groma (gromobrani);
 - električne, plinske, vodovodne i kanalizacione instalacije zajedno sa priborom, ali bez na njih priključenih uređaja i aparata za domaćinstvo;
 - sanitarni uređaji i armatura;
 - uređaji za grejanje, pripremu tople vode, ventilaciju i klimatizaciju (klima uređaji);
 - liftovi;
 - fiksno ugrađeni pregradni zidovi, međuetražne konstrukcije i zidovi;
 - tapete, boje, premazi, pločice, tekstilne, zidne, podne i plafonske obloge kao i plastične i balkonske obloge, ali ne i ugradni nameštaj;
 - zidane peći;
 - tende od platna, žaluzine i roletne zajedno sa mehanizmom za pokretanje, nadstrešnice od čvrstog materijala koje su pričvršćene za objekat;
 - uređaji za javljanje požara, alarmni uređaji, interfoni, uređaji za video nadzor, automatika za ulazna i garažna vrata;
 - staklene površine prozora i vrata;
 - balkonske ograde i spoljašnja tela za rasvetu.
- Kuće ne mogu da budu osigurane ako su:
 - bez čvrstih temelja;
 - u lošem i/ili ruševnom stanju;
 - u neodržavanom stanju (kuće koje nisu odgovarajuće održavane).

Takođe, predmet osiguranja ne mogu da budu kuće izrađene od drveta (drvene kuće). Smatra se da je kuća drvena:

 - ako je cela izgrađena od drveta;
 - ako je mešovite građe, ali je 50% ili više objekta vidno izgrađeno od drveta;
 - ako ima drvenu konstrukciju.
- Osigurani su i sledeći predmeti samo od požara i elementarnih nepogoda i to na prvi rizik do iznosa navedenih u tabeli:

Predmet osiguranja	Pokriće
Solarni uređaji na osiguranom objektu i zemljištu	do 200 EUR
Spoljašnje antene na osiguranom objektu i zemljištu*	do 100 EUR

*Spoljašnje antene na osiguranom objektu ili zemljištu osigurane su samo ako su u vlasništvu osiguranika. Ako je za isti stambeni prostor zaključeno i osiguranje domaćinstva, za ovaj rizik šteta se isplaćuje isključivo iz osiguranja domaćinstva.

- Nisu osigurane nadstrešnice koje nisu pričvršćene za osigurani objekat i kupole (prekrivači) bazena.
- Ako je osiguran stan važi sledeće:
 - Predmet osiguranja su građevinski delovi stana koji se nalaze u kući ili stambenoj zgradi, zajedno sa svim ugrađenim instalacijama, a koji se koriste za stanovanje. Najveća površina stana koji može da bude osiguran je 350 m².
 - Osigurani su svi građevinski delovi zgrade koji se nalaze unutar osiguranog stana i građevinski delovi koji sa svih strana okružuju osigurane prostorije i njihovo je neoštećeno stanje osnovni uslov za normalnu upotrebu osiguranog prostora.
 - Osiguranje takođe važi i za srazmerno pripadajući udeo na zajedničkim delovima zgrade i na zastakljenjima na zajedničkim delovima zgrade. Nisu osigurani potporni zidovi.
 - Osiguranjem je obuhvaćena i sledeća oprema stana, ako je u vlasništvu osiguranika:
 - električne, plinske, vodovodne i kanalizacione instalacije zajedno sa priborom, ali bez na njih priključenih uređaja i aparata za domaćinstvo;
 - sanitarni uređaji i armatura;
 - uređaji za grejanje, pripremu tople vode, ventilaciju i klimatizaciju (klima uređaji);
 - fiksno ugrađeni pregradni zidovi, međuetražne konstrukcije i zidovi;
 - tapete, boje, premazi, pločice, tekstilne, zidne, podne, plafonske, plastične i balkonske obloge, ali ne i ugradni nameštaj;
 - zidane peći;
 - tende od platna, žaluzine i roletne zajedno sa mehanizmom za pokretanje, nadstrešnice od čvrstog materijala koje su pričvršćene za objekat;
 - uređaji za javljanje požara, alarmni uređaji, interfoni, uređaji za video nadzor, automatika za ulazna i garažna vrata;
 - staklene površine prozora i vrata;
 - balkonske ograde i spoljašnja tela za rasvetu.
- Osigurani su i sledeći predmeti samo od požara i elementarnih nepogoda i to na prvi rizik do iznosa navedenih u tabeli:

Predmet osiguranja	Pokriće
Solarni uređaji na terasi ili krovu	do 200 EUR
Spoljašnje antene na na terasi ili krovu*	do 100 EUR

*Spoljašnje antene na terasi ili krovu osigurane su samo ako su u vlasništvu osiguranika. Ako je za isti stambeni prostor zaključeno i osiguranje domaćinstva, za ovaj rizik šteta se isplaćuje isključivo iz osiguranja domaćinstva.

- Nisu osigurane nadstrešnice koje nisu pričvršćene za osigurani objekat i kupole (prekrivači) bazena.

Član 3. Područje važenja osiguranja

Osiguranje važi na mestu osiguranja navedenom u polisi osiguranja.

Član 4. Osigurane štete

Osigurane su štete koje nastanu:

- zbog neposrednog uticaja osiguranog rizika na osigurane predmete (osiguranog štetnog događaja);
- kao neizbežna posledica osiguranog štetnog događaja;
- zbog gubitka/nestanka stvari zbog osiguranog štetnog događaja;
- kao posledica osiguranog štetnog događaja zbog gašenja, rušenja ili čišćenja.

II Požarni rizici

Član 5. Požarni rizici

Osiguranje obuhvata sledeća pokriva:

Rizik	Pokrīće
Požarni rizici	✓
Direktan udar groma	✓
Eksplozija	✓
Pad letelice	✓
Ograde koje ograđuju osiguranu kuću (samo požar i elem. nepogode)	do 200 EUR

Član 6. Požar

- Požar je vatra koja nastaje van određenog vatrišta (ognjišta) ili vatra koja je to mesto napustila i koja se uz štetno delovanje širi sopstvenom snagom.
- Ne smatra se da je nastupio požar ako je predmet osiguranja uništen ili oštećen:
 - zbog izlaganja otvorenoj vatri (paljenja), toploti ili dimu (npr. peglanje, sušenje, pečenje, prženje, bacanje u ognjište i slično);
 - zbog uticaja vatre koja ne može da se širi sopstvenom snagom, kao što je tinjanje, progorevanje cigaretom, svetiljke i slično;
 - zbog uticaja električne energije na električne uređaje kao što su povećanje jačine struje, previsoki napon, greške na izolaciji, kratak spoj, uzemljenje, greške na kontaktima, otkazivanje uređaja za merenje, regulaciju i sigurnost, iskrenje, preopterećenje i slično. Takve štete nisu osigurane čak ni ako pritom dođe do pojave kao što su svetlost, toplota ili pojave koje su slične eksploziji. Ako zbog takvih šteta dođe do požara ili eksplozije, onda je šteta koja nastane na taj način osigurana.
- Nisu osigurane štete:
 - na predmetima koji su prema svojoj nameni izloženi otvorenoj vatri, toploti ili dimu (peći, uređaji za grejanje i slično);
 - na dimnjacima nastale u vezi sa vršenjem njihove funkcije.

Član 7. Direktan udar groma

- Direktan udar groma (munje) je neposredno delovanje snage ili toplote groma na predmet osiguranja. Osiguranje od udara groma obuhvata i štete od udara predmeta oborenih gromom.
- Osiguranjem nije obuhvaćeno pokrīće za indirektan udar groma. Izuzetno, ako zbog indirektnog udara groma dođe do požara ili eksplozije, onda je šteta koja na taj način nastane osigurana.

Član 8. Eksplozija

- Eksplozija je iznenadna sila koja nastaje zbog naglog širenja gasova ili para.
- Eksplozija sudova pod pritiskom (npr. kotlovi, cevi i slično) postoji samo kada su zidovi suda u tolikoj meri pocepani da nastaje trenutno izjednačenje unutrašnjeg i spoljnog pritiska. Ako je u unutrašnjosti posude nastala eksplozija usled hemijskog pretvaranja, šteta koja nastane od toga je pokrivena osiguranjem.
- Nisu osigurane štete:
 - koje su posledica smanjenja pritiska u posudi;
 - od eksplozije na sudovima pod pritiskom zbog dotrajalosti, istrošenosti ili prekomernih naslaga rđe, kamenca, taloga ili mulja, ali je pokrivena šteta koja nastane na drugim stvarima zbog te eksplozije;
 - prouzrokovane eksplozijom bombi, mina i sličnih naprava, bez obzira na to kako je došlo do njihovog aktiviranja;
 - prouzrokovane eksplozijom u prostoru za unutrašnje sagorevanje (cilindar motora);
 - od eksplozija koje su normalna pojava u procesu proizvodnje;
 - od eksplozije biološkog karaktera;
 - od eksplozija usled probijanja zvučnog zida;
 - od vodenog udara koji se u tunelima i cevovima pod pritiskom manifestuje kao eksplozija.

Član 9. Pad letelice

Pad letelice je pad ili udar vazdušne ili svemirske letelice (osim dronova), satelita, njenih delova ili tereta na osigurani predmet. Nisu osigurane štete zbog uticaja vazdušne struje ili pritiska koji prouzrokuju vazdušne ili svemirske letelice.

III Rizici elementarnih nepogoda

Član 10. Elementarne nepogode

Osiguranje obuhvata sledeća pokrīća:

Rizik	Pokrīće
Oluja	do 8%
Grad	do 8%
Pritisak snežnih masa	do 8%
Odron/udar kamenja	do 8%
Klizanje tla	do 8%

Poplave, naplavine, visoki vodostaj, lavine, vazdušni pritisak od lavina	do 8%
Pomeranje tla, blata, kamenja, stena i krhotina koje su posledica uslovljenog delovanja vode	do 8%
Unutrašnji delovi predmeta osiguranja zbog padavina, bez obzira na uzrok nastanka	do 2%

Za štete koje nastanu na predmetima osiguranja navedenim u tabeli zbog elementarnih nepogoda važi:

Predmet osiguranja	Pokrīće
Tende od platna	do 200 EUR Samopridržaj 50 EUR

Samopridržaj važi za svaki osigurani slučaj.

Član 11. Oluja

- Oluja je vetar koji je uslovljen klimatskim promenama čija brzina na mestu osiguranja iznosi 17,2 m/s, odnosno 62 km/h ili više.
- Smatraće se da je duvao vetar ove brzine u neposrednoj blizini mesta osiguranja ako je vetar lomio grane i stabla ili ošteti redovno održavane predmete osiguranja.
- U slučaju sumnje, za utvrđivanje brzine vetra merodavna je informacija hidrometeorološkog zavoda.
- Neposrednim uticajem oluje smatra se šteta na osiguranim stvarima nastala kada delovi objekta, drveće, stubovi ili slični predmeti zbog oluje oštete osigurane stvari.
- Nisu osigurane štete:
 - od oluje koja nastane zbog prodiranja kiše, grada, snega ili drugih nanosa kroz otvoreni prozor ili druge otvore koji postoje na predmetu osiguranja (osim ako su otvori nastali od oluje) ili kroz otvore nastale zbog građevinskih nedostataka;
 - na predmetima osiguranja u osiguranom prostoru koji na otvorima za prozore i vrata nemaju ugrađenu stolariju (prozore i vrata).

Član 12. Grad

- Grad je padavina koja se sastoji od nepravilnih zrna leda.
- Nisu osigurane štete:
 - koje nastanu zbog prodiranja grada kroz otvoreni prozor ili druge otvore na predmetu osiguranja (osim ako su otvori nastali od grada) ili kroz otvore nastale zbog građevinskih nedostataka;
 - koje nastanu zbog grada na malteru fasade predmeta osiguranja koji su loše održavani ili su dotrajali;
 - estetskog tipa. Štetama estetskog tipa smatraju se oštećenja koja nemaju uticaj na funkciju ili trajanje osiguranih stvari.

Član 13. Pritisak snežnih masa

- Pritisak snežnih masa je uticaj sile zbog prirodno nakupljenih masa snega ili leda koje miruju.
- Led je zaleđeni oblik padavina koji nastaje kada pada kiša ili rosa na temperaturama ispod tačke leđenja, a padavine u tekućem obliku padaju na predmete osiguranja i na njima se momentalno lede.
- Osiguranje pokriva štetu koju led prouzrokuje svojom težinom na predmetima osiguranja.

Član 14. Odron/udar kamenja

- Odron/udar kamenja je geološkim pojavama uslovljeno odvajanje i pad kamenja.
- Osiguranjem nisu obuhvaćene štete zbog pomeranja masa tla ili kamenja koje je prouzrokovano delatnošću čoveka (npr. zbog usecanja tla, nadogradnje ili adaptacije postojećeg objekta, izgradnje objekta u blizini, uklanjanja drveća i slično);
- Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi saniranja tla sa koga nastane odronjavanje.

Član 15. Klizanje tla

- Klizanjem tla se smatraju iznenadni pokreti zemljine površine na kosim terenima sa jasno vidljivim pukotinama na površini tla i srozavanja, koji nastaju u kratkom razdoblju, a izazivaju pojavu jakih deformacija i širokih pukotina na predmetu osiguranja.
- Nisu osigurane štete:
 - zbog sleganja (ulegnuća) tla;
 - od geološkog klizanja tla kada je tlo na kome se nalazi predmet osiguranja već počelo geološki da klizi u trenutku ugovaranja osiguranja;
 - od klizanja tla koje je prouzrokovano delatnošću čoveka (npr. zbog usecanja tla, nadogradnje ili adaptacije postojećeg objekta, izgradnje objekta u blizini, uklanjanja drveća i slično);
 - od polaganog geološkog klizanja tla koje se manifestuje u manjim oštećenjima predmeta osiguranja (puzanje tla);
- Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi saniranja tla.

Član 16. Poplave, naplavine i lavine

- Poplava je plavljenje terena zbog:
 - vode od padavina;
 - začepljenja u kanalu zbog vode od padavina;
 - izlivanja stajaćih i tekućih nadzemnih voda iz korita;
 - naglog topljenja snega.

2. Nisu osigurane štete:
 - 2.1. zbog predvidivih poplava. Smatra se da su poplave predvidive ako se u dugoročnom proseku dešavaju najmanje jednom u deset godina.
 - 2.2. prouzrokovane porastom nivoa podzemnih voda.
 - 2.3. zbog vlage iz zemlje, podzemnih voda ili dugoročnih delovanja (npr. truljenje drveta, gnjiljenja ili nastajanja gljivica);
 - 2.4. zbog poplava ako se predmet osiguranja nalazi na udaljenosti manjoj od 30 metara od tekuće ili stajaće vode;
 - 2.5. zbog poplava koje nastanu kao posledica građevinskih nedostataka.
3. Naplavina nastaje pomeranjem masa tla, vode, blata, mulja, kamenja, stena i krhotina, a koje je posledica delovanja voda koje je uslovljeno prirodom.
4. Lavina je snežna ili ledena masa koja nastaje na obroncima, a koja se pomera velikom brzinom niz padinu.

Član 17. Padavine

1. Štete na unutrašnjim delovima predmeta osiguranja zbog padavina (kiša, sneg, grad) osigurane su, bez obzira na uzrok nastanka, ako su padavine prodrle kroz čvrste delove objekta, krov, pravilno zatvorene prozore ili spoljašnja vrata.
2. Nisu osigurane štete:
 - 2.1. na sastavnim delovima predmeta osiguranja, na njegovoj spoljašnjoj strani;
 - 2.2. zbog vlage, podzemnih voda ili dugoročnih delovanja (npr. gnjiljenje greda, truljenje drveta i slično).

IV Rizik izlivanja vode

Član 18. Izlivanje vode

Osiguranje obuhvata sledeća pokrića:

Rizik / šteta	Pokriće
Izlivanje vode	do 6%
Izlivanje vode iz spoljnih (uličnih) vodovodnih, kanalizacionih i toplovodnih cevi	do 6%
Izlivanje vode iz sistema za podno i zidno grejanje	do 200 EUR
Izlivanje vode iz solarnih uređaja	do 200 EUR
Štete na vodovodnim i kanalizacionim cevima	do 200 EUR
Štete zbog mraza na vodovodnim, kanalizacionim cevima i sanitarnim uređajima	do 200 EUR
Štete zbog neispravnih zaptivki (dihtunzi)	do 200 EUR
Lom cevi van objekta na zemljištu mesta osiguranja, odnosno van osiguranog stana, koje su isključivo u vlasništvu osiguranika	do 200 EUR

Izlivanjem vode smatra se neočekivano izlivanje vode koja se zbog loma, pucanja, začepljenja ili otkazivanja uređaja za sigurnost i upravljanje, izlije iz vodovodnih ili kanalizacionih cevi, uređaja za grejanje i hlađenje vodom, uređaja za parno grejanje i drugih uređaja i sanitarnih armatura koji su priključeni na vodovodnu mrežu.

1. Osigurane su štete:
 - 1.1. zbog neposrednog delovanja vode iz vodovoda, odnosno vode koja se izlije iz vodovodnih i kanalizacionih cevi, sanitarnih armatura ili uređaja priključenih na vodovodne i kanalizacione cevi;
 - 1.2. na vodovodnim i kanalizacionim cevima zbog loma, uključujući i sve dodatne radove;
 - 1.3. zbog uticaja mraza na vodovodnim i kanalizacionim cevima, sanitarnim armaturama ili uređajima priključenim na vodovodne i kanalizacione cevi;
 - 1.4. zbog izlivanja vode iz spoljnih (uličnih) vodovodnih, kanalizacionih i toplovodnih cevi i troškovi koji nastanu zbog tih šteta osigurani su do iznosa navedenih u tabeli ovog člana. Nisu pokrivenne štete od vode koja se izlije iz instalacija koje isključivo služe za odvod padavinskih voda.
 - 1.5. na osiguranim cevima, ali ne i na ventilima, priključenim uređajima i sanitarnim armaturama, osigurane su štete zbog neispravnih zaptivki (dihtunzi);
 - 1.6. zbog izlivanja vode iz sistema za podno i zidno grejanje;
 - 1.7. zbog izlivanja vode iz solarnih uređaja i štete na solarnim uređajima koji se nalaze na predmetu osiguranja zbog osiguranog štetnog događaja (ne važi za štete koje nastanu zbog uticaja mraza);
2. Nisu osigurane, čak ni kao neizbežna posledica štete:
 - 2.1. štete zbog korozije i dotrajalosti;
 - 2.2. štete zbog loma na sanitarnim armaturama ili uređajima priključenim na vodovodne i kanalizacione cevi (to su pre svega slavine za vodu, ventili, brojlja za merenje potrošnje i rezervoari za vodu, kade, tuš kade, umivaonici, WC šolje, radijatori, kotlovi i bojleri, kolektori za sunce, cevno grejanje na vodu, klima uređaji, bazeni). Štete zbog uticaja mraza na ovim vodovodnim i kanalizacionim cevima, armaturama ili priključenim uređajima (osim bazena) su osigurane.
 - 2.3. štete na cevima i uređajima koji isključivo odvođe vodu od padavina, kao i štete koje nastaju zbog izlivanja vode iz tih cevi i uređaja. Štete na cevima koje isključivo odvođe vodu od padavina su osigurane samo ako su ugrađene u konstrukciju predmeta osiguranja.
 - 2.4. štete zbog izlivanja vode iz klima uređaja ili na samim klima uređajima;
 - 2.5. štete zbog izlivanja vode iz uređaja za gašenje vodom (sprinkleri) ili na samim uređajima za gašenje vodom;
 - 2.6. štete zbog izlivanja vode iz odvodne cevi uređaja za pranje, osim ako šteta nije nastala zbog pucanja cevi;
 - 2.7. štete zbog izlivanja vode iz otvorenih sanitarnih armatura;
 - 2.8. štete zbog podzemnih voda, visokog vodostaja, poplave, naplavina, vode od padavina i time prouzrokovano začepljenja;
 - 2.9. štete na septičkim jamama, šahtovima i sistemima za navodnjavanje;
 - 2.10. štete zbog truljenja drveta, gnjiljenja ili nastajanja gljivica;
 - 2.11. štete zbog ulegnuća tla koje je posledica izlivanja vode;

- 2.12. štete na cevima koje služe snabedvanju objekata koji po ovom ugovoru nisu osigurani.

Član 19. Troškovi zbog izlivanja vode

Kod šteta zbog izlivanja vode osigurani su sledeći troškovi do iznosa navedenog u tabeli:

Troškovi	Pokriće
Troškovi traženja mesta štete	do 50 EUR
Troškovi otklanjanja začepljenja vodovodnih i kanalizacionih cevi	do 50 EUR
Troškovi otapanja	do 50 EUR
Troškovi gubitka vode	do 50 EUR

1. Troškovi traženja mesta štete kod pokrivenog štetnog događaja.
2. Troškovi otklanjanja začepljenja vodovodnih i kanalizacionih cevi podrazumevaju otklanjanje začepljenja unutar predmeta osiguranja.
3. Troškovi otapanja su troškovi otapanja i odmrzavanja vode u cevima nakon zamrzavanja.
4. Troškovi gubitka vode su troškovi zbog nastanka osiguranog slučaja izlivanja vode iz vodovodnih cevi zbog loma.
5. Kod šteta zbog izlivanja vode nisu osigurani troškovi privremenog smeštaja i gubitka zakupnine.

V Lom stakla

Član 20. Lom staklenih površina na građevinskim delovima

1. Osiguranje obuhvata pokriće za lom staklenih površina na građevinskim delovima koji pripadaju predmetu osiguranja.

Rizik	Pokriće
Lom stakla	do 1%

2. Nisu osigurane štete:
 - 2.1. zbog ogrebotina ili listanja osiguranih staklenih površina ili slika, natpisa ili obloga u vidu ogledala.
 - 2.2. na okvirima osiguranih staklenih površina zbog loma staklenih površina.
 - 2.3. pre ugradnje osiguranog stakla u okvir zbog vađenja iz okvira, prenoša, transporta, nestručnog rada na osiguranom staklu, okviru ili zaštitnim uređajima.
 - 2.4. na drugim stvarima zbog loma osiguranog stakla (npr. zavesama, parketu i slično).

VI Osigurani troškovi

Član 21. Osigurani troškovi

1. Osigurani su troškovi prouzrokovani razumnim pokušajem osiguranika da spreči nastupanje osiguranog slučaja, odnosno da se ograniči i umanje njegove štetne posledice, čak i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspeha.
2. Osiguranje obuhvata pokrića troškova navedenih u tabeli prema ugovorenim nivou osiguravajuće zaštite. Ograničenja u procentima za troškove su navedena zbirno po jednom osiguranom slučaju:

Troškovi	Pokriće osiguranja
Troškovi gašenja požara, pomeranja i zaštite, rušenja i raščišćavanja, odvoza i čišćenja	do 3%
Troškovi građevinskih popravki (poboljšanje građevinske konstrukcije)	do 3%
Troškovi privremenog smeštaja i gubitka zakupnine – do 6 meseci	do 5%

- 2.1. Troškovi gašenja požara su troškovi suzbijanja požara.
- 2.2. Troškovi pomeranja i zaštite su troškovi koji nastaju kada se u svrhu obnove ili ponovne nabavke osigurane stvari moraju pomerati, menjati ili zaštititi druge stvari. Pre svega su to troškovi demontaže i remontaže mašina ili uređaja kao i probijanja, rušenja ili ponovne izgradnje delova predmeta osiguranja.
- 2.3. Troškovi rušenja i raščišćavanja su troškovi delatnosti na mestu osiguranja koje se odnose na osigurane stvari i to troškovi rušenja ostataka delova koji su pogođeni osiguranim štetnim događajem kao i raščišćavanja, uključujući sortiranje ostataka i otpada.
- 2.4. Troškovi odvoza su troškovi pregleda, odvoza, obrade i deponovanja osiguranih stvari koji su oštećene zbog osiguranog slučaja.
- 2.5. Troškovi građevinskih popravki (poboljšanje građevinske konstrukcije) su troškovi koji su u skladu sa zakonskim ili službenim propisima dokazivo potrebni posle štete koja je nastala zbog požara i za koju mora da se isplati naknada.
- 2.6. Troškovi privremenog smeštaja, odnosno gubitka zakupnine osigurani su u okviru ukupne sume osiguranja:
 - 2.6.1. Troškovi privremenog smeštaja: Ako zbog štete predmet osiguranja ne može da se koristi u potpunosti ili delimično, osiguravač naknađuje troškove privremenog smeštaja osiguraniku koji je u trenutku nastupanja osiguranog slučaja stanovao u osiguranom stambenom prostoru. Kao vrednost troškova privremenog smeštaja uzima se zakupnina određena ugovorom o zakupu, a najviše zakonska ili lokalno uobičajena zakupnina u tom mestu mestu za stanove iste vrste, veličine i lokacije.
 - 2.6.2. Troškovi gubitka zakupnine: Ako zbog štete predmet osiguranja bude tako oštećen da lice koje je stan uzelo u zakup u tom objektu u skladu sa odredbama zakona ili ugovora o zakupu sme u potpunosti ili delimično da uskrati plaćanje zakupnine osiguraniku, onda osiguravač naknađuje izgublenu zakupninu, u skladu sa ugovorom o zakupu. Kao vrednost zakupnine uzima se zakupnina određena ugovorom o zakupu, a najviše zakonska ili

lokalno uobičajena zakupnina u tom mestu mestu za stanove iste vrste, veličine i lokacije.

2.6.3. Troškovi privremenog smeštaja ili izgubljena zakupnina se naknađuju samo do kraja meseca od koga stan može ponovno da se koristi, a najduže šest meseci od nastanka štete.

2.6.4. Troškovi gubitka zakupnine kod iznajmljivanja u turizmu nisu pokriveni, osim ako nije drugačije ugovoreno.

2.6.5. Osiguranik nema pravo istovremeno na troškove privremenog smeštaja i troškove gubitka zakupnine.

2.6.6. Osiguranik ima pravo na troškove privremenog smeštaja ili gubitka zakupnine samo ako je osigurani stan ili kuća oštećena u tolikoj meri da se privremeno, nakon nastupanja osiguranog slučaja ne mogu koristiti za stanovanje (npr. uništenje predmeta osiguranja zbog požara, poplava celog stana i slično).

3. Nisu osigurani:

3.1. troškovi koji su bili prouzrokovani narušavanjem zdravlja pri ispunjavanju dužnosti spašavanja;

3.2. troškovi usluga vatrogasaca ili drugih službi koje deluju u javnom interesu ili po službenom nalogu;

3.3. troškovi za sve vrste radova koji su potrebni za otklanjanje šteta na dovodnim i veznim vodovima strujnih instalacija koje se nalaze van predmeta osiguranja;

3.4. troškovi uklanjanja otpada (pregled, odvoz, obrada i deponovanje) koji su prouzrokovani kontaminacijom zemlje, vode ili vazduha.

VII Isključenja iz osiguranja

Član 22.

Opšta isključenja iz osiguranja

Osiguranjem nisu obuhvaćene štete koje nastanu kao posredna ili neposredna posledica:

1. osiguranih slučajeva koji su nastali pre početka osiguranja, iako su posledice vidljive tek posle početka osiguranja;
2. namere ili krajnje nepažnje osiguranika i lica koja sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu;
3. ratnih zbivanja bilo koje vrste, sa objavom rata ili bez nje, uključujući sve nasilne radnje država i sve nasilne radnje političkih i terorističkih organizacija;
4. unutrašnjih nemira, građanskog rata, revolucije, pobune, ustanka;
5. svih vojnih ili službenih mera koje su povezane sa spomenutim događajima (tačke 3. i 4. ovog člana);
6. zemljotresa ili drugih vanrednih prirodnih katastrofa, osim ako je drugačije ugovoreno;
7. trajnog uticaja vremenskih prilika i okoline;
8. nuklearne energije, delovanja radioaktivnih izotopa ili jonizujućeg zračenja;
9. zbog pomeranja masa tla ili kamenja koje je prouzrokovano građevinskim ili rudarskim aktivnostima;
10. zbog ulegnuća tla;
11. zbog toga što su se predmet osiguranja ili njegovi delovi nalazili u trošnom stanju, ruševnom stanju ili nedovršenim građevinskim objektima ili u objektima za vreme rekonstrukcije, ako postoji uzročno-posledična veza između štete i stanja objekta;
12. zbog toga što se delovi predmeta osiguranja tokom novogradnje, pregradnje ili dogradnje još nisu potpuno ili dovoljno čvrsto povezali sa ostalim delom predmeta osiguranja ili su se delovi objekta odvojili od ostatka;
13. zbog toga što predmet osiguranja nije izgrađen u skladu sa tehničkim i građevinskim propisima i standardima;
14. oštećenja bez uticaja na upotrebljivost, funkciju ili trajanje korišćenja stvari ne smatraju se osiguranim rizikom.
15. štete na pokretnim stvarima na otvorenom prostoru;
16. štete estetskog tipa, odnosno štete koje nemaju uticaj na funkciju ili trajanje osigurane stvari;
17. posredne štete (štete koje nisu neposredna posledica osiguranog rizika).
18. U slučaju sumnje, ugovarač osiguranja je dužan da dokaže da šteta ni posredno ni neposredno nije povezana sa događajima ili sa posledicama događaja koji su opisani u tačkama 3. do 8. ovog člana.

VIII Obaveze osiguranika

Član 23.

Obaveze osiguranika pre nastanka osiguranog slučaja

1. Osiguranik je dužan da redovno održava osigurane stvari, a naročito vodovodne i kanalizacione cevi, sanitarne armature i priključene uređaje sa silikonskim fugama kao i krovnište, krov i krovnu konstrukciju predmeta osiguranja.
2. Osiguranik je dužan da za slučaj elementarnih nepogoda zatvori sve otvore osiguranog predmeta osiguranja (prozori, vrata itd.) i da zatvori tendu sa platomom.
3. Ako sva lica napuste osigurani predmet osiguranja na duže od 72 sata:
 - moraju da budu zatvoreni svi dovodi vode (glavni ventil). Navedeno ne važi za dovodne cevi za sigurnosne uređaje kao što su uređaji za gašenje vodom (sprinkleri) i vodeni priključci za vatrogasce;
 - u sezoni grejanja ili niskih spoljašnjih temperatura potrebno je da se sprovedu odgovarajuće mere za sprečavanje šteta zbog uticaja mraza (npr. pražnjenje vodovodnih instalacija, dovoljno zagrevanje uz istovremeni redovni nadzor nad predmetom osiguranja i slično). Prostorije u predmetu osiguranja moraju da budu adekvatno grejane. Ako to nije moguće, potrebno je isprazniti vodovodne instalacije i uređaje ili ih, zajedno sa sanitarnim armaturama, zaštititi od mraza.
4. Osiguranik se obavezuje da će odvodne cevi koje se nalaze u predmetu osiguranja držati tako da odvod bude uvek slobodan.
5. Kod prostorija koje su ugrožene poplavom treba postaviti poklopce koji se zatvaraju u slučaju poplava da se voda ne bi vratila u osigurane prostorije i te poklopce redovno održavati.
6. Ako ugovarač osiguranja ne ispuni neku od propisanih ili ugovorenih obaveza, a da za to nema opravdan razlog, obaveza osiguravača se smanjuje za onoliko koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.

Član 24.

Obaveze osiguranika nakon nastanka osiguranog slučaja

1. Obaveza smanjenja štete:
Osiguranik je dužan, a u skladu sa mogućnostima:
 - da se pobrine za očuvanje, spašavanje ili ponovno sticanje osiguranih stvari;
 - da zatraži od osiguravača uputstva o postupanju i da ih se pridržava. Za određivanje mesta izlivanja vode i za veštačko isušivanje potrebna je prethodna saglasnost osiguravača.
2. Obaveza prijave štete:
 - 2.1. Osiguranik je dužan bez odlaganja, ali najkasnije u roku od tri dana od dana saznanja, da obavesti osiguravača o nastanku osiguranog slučaja.
 - 2.2. Štete zbog požara i eksplozije moraju, bez odlaganja, da se prijave nadležnoj policijskoj stanici. U prijavi obavezno moraju da budu navedene sve stvari koje su uništene, oštećene ili nestale prilikom nastanka osiguranog slučaja.
3. Obaveza utvrđivanja štete:
 - 3.1. Osiguravaču treba da, prema mogućnostima, bude dozvoljena svaka istraga koja je potrebna za utvrđivanje postojanja njegove obaveze, iznosa ili obima naknade.
 - 3.2. Osiguranik je dužan da pomogne osiguravaču u utvrđivanju štete i na njegov zahtev, o sopstvenom trošku, da mu dostavi sve potrebne pisane dokaze (npr. računi, zapisnici, potvrde, izvod iz zemljišne knjige na dan štetnog događaja i slično).
 - 3.3. Stanje koje je nastalo zbog štete ne sme da se menja bez saglasnosti osiguravača sve dok se šteta u potpunosti ne utvrdi, osim ako je takva promena potrebna zbog umanjenja štete ili služi javnom interesu. Ako je to moguće, osiguranik bi trebalo da fotografise i/ili snimi mesto nastanka štete i nastala oštećenja.
4. Ako osiguranik ne ispuni neku od propisanih ili ugovorenih obaveza (smanjenje štete), a da za to nema opravdan razlog, obaveza osiguravača se smanjuje za onoliko koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.
5. Ako ugovarač osiguranja ne ispuni neku od ostalih obaveza nakon nastupanja osiguranog slučaja, dužan je da osiguravaču nadoknadi štetu koja je nastala zbog tog neispunjenja.

IX Osigurana vrednost i naknada štete

Član 25.

Osigurana vrednost

1. Osigurana vrednost građevinskog dela predmeta osiguranja je nova vrednost.
2. Nova vrednost je cena ponovne izgradnje po cenama koje su uobičajene na mestu gde se nalazi osigurana stvar, uključujući troškove planiranja i konstruisanja.
3. Kao nova vrednost predmeta za svakodnevnu upotrebu smatraju se troškovi ponovne nabavke novih stvari iste vrste i kvaliteta.
4. Kod stvari sa istorijskom ili umetničkom vrednošću, čiju vrednost starenje ne smanjuje, kao osigurana vrednost uzima se tržišna vrednost.
5. Tržišna vrednost pokretne stvari je njena prodajna cena koja može da se postigne na tržištu.
6. Tržišna vrednost građevinskog dela predmeta osiguranja je njegova prodajna cena koja može da se postigne na tržištu, pri čemu se vrednost zemljišta ne uzima u obzir.
7. Kod utvrđivanja osigurane vrednosti ne uzima se u obzir subjektivna (afektivna) vrednost stvari.

Član 26.

Naknada štete

1. U slučaju potpunog uništenja predmeta osiguranja naknađuje se osigurana vrednost neposredno pre nastanka osiguranog slučaja.
2. Kod oštećenja se naknađuju potrebni troškovi popravki u trenutku nastanka osiguranog slučaja, a najviše osigurana vrednost neposredno pre nastanka osiguranog slučaja – amortizovana vrednost.
3. Ako je sadašnja (amortizovana) vrednost oštećenih stvari neposredno pre nastanka osiguranog slučaja bila manja od 40% nove vrednosti, onda se najviše naknađuje sadašnja (amortizovana) vrednost.
4. Sadašnja (amortizovana) vrednost predmeta je nova vrednost, koja je zbog starosti, istrošenosti, ekonomske ili tehničke zastarelosti umanjena za određeni iznos.
5. Ako je oštećena stvar neposredno pre nastanka osiguranog slučaja trajno izgubila vrednost, onda se najviše naknađuje tržišna vrednost.
6. Smatra se da je predmet osiguranja trajno izgubio vrednost ako je predviđen za rušenje ili ako više nije upotrebljiv niti uopšteno niti u preduzetničke svrhe.
7. Smatra se da je predmet za svakodnevnu upotrebu izgubio vrednost ako je trajno stavljen van upotrebe ili je neupotrebljiv.
8. Za osigurane troškove naknađuju se stvarno nastali troškovi, koji su potkrepljeni odgovarajućom dokumentacijom.
9. Kod tapeta, boja, premaza, pločica, tekstilnih, zidnih, plafonskih i plastičnih obloga, nadoknađuje se nova vrednost, a za podne obloge se nadoknađuje amortizovana vrednost. U slučaju kada je za navedene stvari zaključeno i osiguranje domaćinstva, za ovaj rizik šteta se isplaćuje isključivo iz građevinskog dela kuće ili stana.
10. Opšte odredbe o naknadi štete:
 - 10.1. U slučaju uništenja predmeta osiguranja, naknada iz osiguranja se umanjuje za vrednost ostataka predmeta osiguranja. Službena ograničenja popravki ili ponovne nabavke ne uzimaju se u obzir kod procene ostatka.
 - 10.2. Ako se zbog popravke predmeta osiguranja poveća njegova vrednost u odnosu na osiguranu vrednost neposredno pre nastanka osiguranog slučaja, onda se naknada za troškove popravke umanjuje za iznos povećanja vrednosti.
 - 10.3. Ako je osigurana stvar koja je nestala zbog nastupanja osiguranog slučaja pronađena:
 - pre isplate naknade iz osiguranja – osiguranik je dužan da je preuzme, ako to od njega može da se zahteva (npr. osiguranik nije nabavio novu stvar, stvar nije oštećena i slično);
 - nakon isplate naknade – osiguranik je dužan da vrati primljenu naknadu iz osiguranja umanjenu za eventualno smanjenu vrednost stvari, ako se od

B OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI

Član 30.

Osiguravajuće pokrće

- osiguranika može zahtevati da preuzme pronađenu stvar (npr. osiguranik nije nabavio novu stvar, stvar nije oštećena i slično);
- Stvari čije preuzimanje ne može da se zahteva treba da budu predate osiguravaču.
- 10.4. U slučaju oštećenja, uništenja ili nestanka pojedinačnih stvari koje su deo neke celine, kod isplate naknade iz osiguranja ne uzima se u obzir mogući gubitak vrednosti koji nastane na neoštećenim stvarima koje su deo te iste celine.
 - 10.5. Ako oštećenu ili uništenu osiguranu stvar i/ili njene delove više nije moguće naći na tržištu, onda je za obračun naknade štete merodavna poslednja poznata cena te stvari i/ili njenih delova, odnosno sadašnja cena uporedive stvari i/ili njenih delova, a u zavisnosti od toga koja cena je niža.
 - 10.6. Ako su osigurane stvari zbog štete potpuno uništene ili nestale, a osiguranik ne može da dokaže njihovo postojanje odnosno vrednost pre nastanka osiguranog slučaja, onda osiguravač isplaćuje naknadu najviše do 50% vrednosti novih stvari.
11. Ne nadoknađuje se šteta za koje naknada može da se ostvari na osnovu nekog drugog osiguranja.
 12. Naknada iz osiguranja u celini treba da bude iskorišćena za popravku odnosno nabavku nove stvari i to u roku od tri godine od nastupanja osiguranog slučaja, o čemu osiguranik podnosi dokaz osiguravaču. Do dostavljanja dokaza, osiguravač nadoknađuje amortizovanu vrednost stvari odnosno štete.
 13. Popravka ili obnova predmeta osiguranja treba da bude obavljena na istom mestu. Ako je to službeno zabranjeno, onda je moguća obnova i na nekom drugom mestu u Republici Srbiji.

Član 27.

Podosiguranje

1. Ako je predmet osiguranja kuća, onda važi sledeće:
 - 1.1. Podosiguranje se ne uzima u obzir ako površina koju je osiguranik naveo odgovara stvarnoj bruto površini kuće ili je manji, ali ne za više od 10%.
 - 1.2. Ako je bruto površina kuće koju je osiguranik naveo manja za više od 10% od stvarne površine kuće i ako je iznos naknade iz osiguranja manji od osigurane vrednosti građevinskog dela kuće, naknada dobijena u skladu sa odredbama člana 26. umanjuje se srazmerno u odnosu od strane osiguranika navedene bruto površine i stvarne bruto površine kuće.
2. Ako je predmet osiguranja stan, onda važi sledeće:
 - 2.1. Podosiguranje se ne uzima u obzir ako površina koju je osiguranik naveo odgovara stvarnoj neto površini stana ili je manji, ali ne za više od 10%.
 - 2.2. Ako je neto površina stana koju je osiguranik naveo manja za više od 10% od stvarne površine stana i ako je iznos naknade iz osiguranja manji od osigurane vrednosti građevinskog dela stana, naknada dobijena u skladu sa odredbama člana 25. umanjuje se srazmerno u odnosu od strane osiguranika navedene neto površine i stvarne neto površine stana.
3. Podosiguranjem se smatra kada je suma osiguranja niža od osigurane vrednosti građevinskog dela kuće ili stana. U tom slučaju naknada koja je dobijena u skladu sa odredbama člana 26. umanjuje se srazmerno odnosu sume osiguranja i osigurane vrednosti predmeta osiguranja.
4. Podosiguranje se ne uzima u obzir ako ne prelazi 10% osigurane vrednosti ili ako je osiguranje ugovoreno na prvi rizik.

Član 28.

Postupak veštačenja

Za postupak veštačenja dodatno se uz odredbe Opštih uslova za osiguranje imovine ABV 2021 (Stepen 1) ugovara sledeće:

1. Nalaz veštaka mora da sadrži i osiguranu vrednost stvari neposredno pre nastanka osiguranog slučaja kao i vrednost ostataka.
2. Na zahtev jedne ugovorne strane mora da se utvrdi i osigurana vrednost osiguranih stvari koje nisu oštećene ili uništene.

Član 29.

Prilagođavanje vrednosti (indeks)

1. Za sumu osiguranja, odnosno osnovicu za izračun premije i premiju ugovora o osiguranju može da se ugovori očitavanje vrednosti na osnovu indeksa građevinskih cena koji objavljuje centralna statistička služba.
2. Ako je ugovoreno prilagođavanje vrednosti, onda važi sledeće:
 - 2.1. Početni indeks - za izračun prilagođavanja vrednosti merodavan je početni indeks. Početni indeks je indeks građevinskih troškova koji je bio objavljen četiri meseca pre početka osiguranja.
 - 2.2. Vreme kada se sprovodi prilagođavanje vrednosti - prilagođavanje vrednosti se vrši jednom godišnje, sa svakim dospećem godišnje premije.
 - 2.3. Način izračuna – indeksom u trenutku dospeća smatra se onaj indeks građevinskih troškova koji je bio objavljen četiri meseca pre svakog dospeća godišnje premije.
3. Suma osiguranja odnosno osnovica za izračun premije i premija povećavaju se ili umanjuju kod dospeća godišnje premije srazmerno promeni aktuelnog indeksa u trenutku dospeća u odnosu na prethodni indeks.
4. Ako se ugovoreni indeks zameni nekim drugim indeksom ili se više uopšte ne izračunava i ne objavljuje, onda se on zamenjuje indeksom koji je službeno određen umesto njega.
5. Osiguranik može da zatraži uključenje / isključenje indeksa u svakom trenutku. U tom slučaju, indeks će biti aktivan od sledećeg dospeća godišnje premije.

Član 31.

Naknada iz osiguranja

1. Ako se osigurava kuća, osiguravajuće pokrće se odnosi na obaveze naknade štete koju osiguranik prouzrokuje trećem licu kao vlasnik stambenog objekta (ali ne i kao vlasnik stvari u stambenom objektu), dvorišta i bašte na osiguranom zemljištu, i to ako je šteta nastala:
 - 1.1. iz osnova posedovanja, upravljanja, nadzora, snabdevanja, rasvete i održavanja čistoće i održavanja osiguranog zemljišta, uključujući objekte i opremu koja se nalazi na ili u njemu, kao što su liftovi, uređaji za grejanje i hlađenje (klima uređaji), bazeni, igrališta za decu i vrtovi;
 - 1.2. zbog izvođenja građevinskih radova, popravki i iskopa na osiguranom zemljištu, koje izvodi sam osiguranik ili nastupa kao njihov naručilac.
2. Osiguravajuće pokrće se odnosi i na obavezu naknade štete:
 - 2.1. vlasniku objekta;
 - 2.2. upravniku ili domaru objekta, kao i licima koja rade po nalogu osiguranika ili za njegov račun, osim ako te radnje nisu deo njihovog zanimanja ili preduzetničke aktivnosti;
 - 2.3. licima koja na osnovu prava na uživanje, stečajne ili prinudne uprave preuzmu prava i obaveze osiguranika.
3. Osiguranje važi i za odštetne zahteve suvlasnika, vlasnika objekta, lica koja imaju pravo korišćenja i članova njihovih porodica, ako ta lica ili njihovi zakonski zastupnici nisu lično odgovorni za nastanak štete, a zbog sopstvenih radnji ili propusta.
4. Ako se osigurava stan, osiguravajuće pokrće se odnosi na obaveze naknade štete koju osiguranik prouzrokuje trećem licu kao vlasnik stana (ali ne i kao vlasnik stvari u stanu), i to ako je šteta nastala:
 - 4.1. iz osnova posedovanja, upravljanja, nadzora, snabdevanja, rasvete i održavanja čistoće i održavanja osiguranog stana i pripadajućih zajedničkih delova (stepenište, dvorište, nadstrešnice, liftovi i slično) stambene zgrade sa dva ili više stanova (u nastavku zajedničkih delova zgrade) u kojoj se nalazi osigurani stan;
 - 4.2. zbog izvođenja građevinskih radova ili popravki na zajedničkim delovima zgrade u kojoj se nalazi osigurani stan, ako ukupni troškovi navedenih radova ne prelaze 10% od sume osiguranja za osiguranje od odgovornosti.
5. Obaveza osiguravača za pojedinačnog suvlasnika, odnosno vlasnika stana je ograničena procentom njegovog pripadajućeg dela na zajedničkim delovima zgrade, odnosno prostorijama.

Član 31.

Naknada iz osiguranja

1. Najviši iznos obaveze osiguravača po jednom osiguranom slučaju (suma osiguranja) iznosi, čak i kada za štetu odgovara više lica ili u slučaju da za isti predmet osiguranja postoji više zaključenih ugovora o osiguranju:

Predmet osiguranja	Pokrće osiguranja
Odgovornost za prouzrokovanu štetu	do 500 EUR

2. Osiguranjem su obuhvaćeni troškovi parničnih i vanparničnih postupaka kod utvrđivanja i osporavanja odštetnog zahteva trećih lica. Osiguranjem su obuhvaćeni i troškovi branioca u kaznenom ili disciplinskom postupku. Svi navedeni troškovi obuhvaćeni su osiguranjem samo ako je osiguravač izričito prihvatio da će snositi ove troškove i sa naknadom štete se dodaju na sumu osiguranja.
3. Ako se ugovarač osiguranja protiv predlogu osiguravača da se zahtev za naknadu štete reši nagodbom, osiguravač nije u obavezi da plati razliku naknade, kamate i dodatne troškove koji su nastali nakon toga što je ugovarač osiguranja primio preporučeno pismo od osiguravača kojim ga obavestava da je zbog naplate potraživanja oštećenika stavio ugovaraču osiguranja na raspolaganje iznos koji je predložio u nagodbi.

Član 32.

Isključenja iz osiguranja od odgovornosti

1. Osiguranje se ne odnosi na štete:
 - 1.1. koje su isključene na osnovu Opštih uslova za osiguranje od odgovornosti;
 - 1.2. koje nastaju zakupcima, ostalim vlasnicima i drugim korisnicima predmeta osiguranja;
 - 1.3. koje nastaju u vezi sa obavljanjem zanimanja, zanata ili pružanja smeštaja gostima.

Član 33.

Završne odredbe

1. Opšti uslovi za osiguranje građevinskog dela kuće/stana ABWA 2022 (Stepen 2) su usvojeni na sednici Izvršnog odbora održanoj dana 29.08.2022. godine po prethodno pribavljenom mišljenju ovlašćenog aktuara, a primenjuju se od 01.09.2022. godine.
2. Na odnose između osiguravača, ugovarača osiguranja, osiguranika i korisnika osiguranja, kao i drugih lica kojih se to tiče, a koji nisu regulisani ovim opštim uslovima, primenjuju se odredbe Zakona o obligacionim odnosima i drugih pozitivno pravnih propisa.
3. Za sve sporove koji nastanu iz ugovora o osiguranju nadležan je sud u mestu sedišta osiguravača.

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE DOMAĆINSTVA ABH 2022 (Stepen 2)

Član 1. Uvodne odredbe

A. OSIGURANJE STVARI DOMAĆINSTVA

I Opšte odredbe

Član 2. Predmet osiguranja

Član 3. Područje važenja osiguranja

Član 4. Osigurane štete

II Požarni rizici

Član 5. Požarni rizici

Član 6. Požar

Član 7. Direktna udar groma

Član 8. Eksplozija

Član 9. Pad letelice

III Rizici elementarnih nepogoda

Član 10. Elementarne nepogode

Član 11. Oluja

Član 12. Grad

Član 13. Pritisak snežnih masa

Član 14. Odron ili udar kamenja

Član 15. Klizanje tla

Član 16. Poplave, naplavine i lavine

Član 17. Padavine

IV Rizici krađe i vandalizma

Član 18. Provalna krađa

Član 19. Krađa

Član 20. Pljačka

Član 21. Vandalizam

V Rizici izlivanja vode

Član 22. Izlivanje vode

VI Rizici loma stakla

Član 23. Lom stakla

VII Osigurani troškovi

Član 24. Osigurani troškovi

VIII Isključenja iz osiguranja

Član 25. Opšta isključenja iz osiguranja

IX Obaveze osiguranika

Član 26. Obaveze osiguranika pre nastanka osiguranog slučaja

Član 27. Obaveze osiguranika nakon nastanka osiguranog slučaja

X Osigurana vrednost i naknada iz osiguranja

Član 28. Osigurane vrednosti

Član 29. Naknada štete

Član 30. Postupak veštačenja

Član 31. Prilagođavanje vrednosti (indeks)

B. OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI

Član 32. Predmet osiguranja

Član 33. Lica koja su obuhvaćena osiguranjem

Član 34. Osigurani slučaj

Član 35. Područje važenja osiguranja

Član 36. Vreme trajanja osiguranja

Član 37. Osigurane štete

Član 38. Naknada iz osiguranja

Član 39. Isključenja iz osiguranja od odgovornosti

Član 40. Završne odredbe

Član 1. Uvodne odredbe

- Ugovoreno osiguravajuće pokrivanje navedeno je na ponudi i/ili polisi osiguranja.
- Sledeći rizici su osigurani samo ako su navedeni na ponudi i polisi:
 - elementarne nepogode;
 - krađe i vandalizma;
 - izlivanje vode
 - lom stakla.
- Ako su ugovarač osiguranja i osiguranik različita lica, prava iz osiguranja pripadaju osiguraniku. Osiguranik se smatra vlasnikom osiguranih stvari osim ako je drugačije navedeno na ponudi i/ili polisi osiguranja.
- Simboli i pojmovi upotrebljeni u tabelama u ovim Opštim uslovima imaju sledeća značenja:

✓	Osigurano u okviru ugovorenog osiguravajućeg pokrivanja
✗	Nije osigurano u okviru ugovorenog osiguravajućeg pokrivanja
Iznos u EUR	Osigurano do iznosa navedenog u tabeli. Iznosi u tabelama su uvek određeni na prvi rizik. Osiguravač plaća naknadu u visini nastale štete, ali najviše do visine ugovorene sume osiguranja na prvi rizik.
Iznos u %	Osigurano do određenog procenta od sume osiguranja domaćinstva za požarne rizike na prvi rizik.

- Obračun sume osiguranja stvari domaćinstva za požarne rizike:
Osnova za obračun sume osiguranja stvari domaćinstva za požarne rizike je suma osiguranja građevinskog dela kuće ili stana za požarne rizike. Suma osiguranja stvari domaćinstva za požarne rizike predstavlja odabrani, a ponuđeni procenat od sume osiguranja građevinskog dela kuće ili stana za požarne rizike. Ponuđeni procenat koji može da se odabere je naveden na ponudi i/ili polisi za osiguranje imovine.
Iz tog razloga, prilikom zaključenja osiguranja stvari domaćinstva, neophodno je da se prvo obračuna suma osiguranja građevinskog dela kuće ili stana za požarne rizike. Ovo važi čak i kada se zaključuje samo osiguranje stvari domaćinstva, bez osiguranja građevinskog dela kuće ili stana.

A OSIGURANJE STVARI DOMAĆINSTVA

I Opšte odredbe

Član 2. Predmet osiguranja

- Predmet osiguranja mogu da budu samo nastanjenja domaćinstva. Nastanjenje domaćinstvo u smislu ovih Opštih uslova je domaćinstvo u kome se boravi najmanje 270 dana u godini (9 meseci).
Predmet osiguranja su stvari koje čine sadržaj stambenog prostora u kući ili stanu i to:
 - stvari u vlasništvu osiguranika, njegovog bračnog ili vanbračnog druga, dece i drugih srodnika koji žive u istom domaćinstvu;
 - tuđe stvari, osim stvari od zakupca, podstanara i gostiju kojima je pružen smeštaj uz naknadu, ako naknada štete ne može da se ostvari na osnovu nekog drugog osiguranja.
- U sadržaj stambenog prostora se ubrajaju:
 - sve stvari koje su namenjene uređenju stambenog prostora, ličnoj upotrebi ili potrošnji;
 - lična dokumenta i to: lična karta, pasoš, saobraćajna i vozačka dozvola i lične pretplatne kartice za prevoz.
- U sadržaj stambenog prostora se ubrajaju sledeći delovi objekta i pribor:
 - tapete, boje, premazi, pločice, tekstilne, zidne, podne i plafonske obloge, kao i uređaji za grejanje i klimatizaciju, sanitarna oprema i armature. Pokriće je ograničeno na osigurani stambeni prostor u kome je došlo do štete. Ako je za isti stambeni prostor zaključeno i osiguranje stambenog objekta i/ili stana, za navedene delove objekta i pribor, šteta se isplaćuje isključivo iz osiguranja stambenog objekta ili stana.

- staklene površine osiguranih stambenih prostorija i osiguranih pratećih objekata (npr. plastična stakla, pleksiglas, akril, leksan i slično), osim zajedničkih prostorija u stambenoj zgradi;
- oprema soba za goste, osim ako su sobe namenjene izdavanju ili se koriste za obavljanje delatnosti.
- unutrašnje i spoljašnje antene u vlasništvu osiguranika unutar stambenog prostora i na otvorenom na mestu osiguranja.
Ako je za isti stambeni prostor zaključeno i osiguranje stambenog objekta i/ili stana, za ovaj rizik šteta se isplaćuje isključivo iz osiguranja domaćinstva.
- antene su osigurane na prvi rizik do iznosa navedenog u tabeli:

Predmet osiguranja	Pokrivanje
Unutrašnje i spoljašnje antene	do 100 EUR

- Za novac, sve što ima vrednost novca, vrednosne papire, štedne knjižice, antikvitete (osim starinskog nameštaja), umetničke predmete, skupocene tepihe, krzna, nakit, drago kamenje, plemenite metale, ručne satove, filatelističke i numizmatičke zbirke, hladno i vatreno oružje, naknada iznosi do 10% od ugovorene sume osiguranja za domaćinstvo.
- U sadržaj stambenog prostora se ne ubrajaju:
 - sva vozila na motorni pogon i pripadajuće prikolice, motocikli, bicikli sa motorom, motorni čamci i jedrilice, zajedno sa opremom i stvarima koje se nalaze u njima;
 - podaci i programi na nosiocima podataka (npr. podaci i programi na računaru, laptopu, mobilnom telefonu i slično);
 - oprema, zalihe materijala i robe bilo koje vrste, koje služe obavljanju bilo koje vrste delatnosti;
 - novac iz obavljanja bilo koje vrste delatnosti (npr. dnevni pazar);
 - stakleni plafoni i međuetajne konstrukcije, stakleni podovi, staklenici, nadstrešnice i krovovi od stakla i plastike, staklene kupole bazena.

Član 3. Područje važenja osiguranja

- Sadržaj stambenog prostora osiguran je u osiguranim prostorijama koje su navedene na polisi (mesto osiguranja).
- U stambenim zgradama sadržaj stambenog prostora osiguran je:
 - u stanu osiguranika;
 - u podrumskim prostorijama, koje isključivo koristi osiguranik. U ovim prostorijama osigurane su sledeće stvari: nameštaj, police, alat, bicikli, pribor za motorna vozila, pribor za putovanja i sport, gumeni čamci, veš, zalihe namirnice, zalihe kućnih potrepština, uređaji za hlađenje, uređaji za pranje i ogrev;
- U kućama (stambenim objektima) za jednu ili dve porodice sadržaj stambenog prostora osiguran je:
 - u svim prostorijama koje su namenjene za stanovanje;
 - van prostorija koje su namenjene za stanovanje ali unutar objekta (tavan, podrum, ostava i garaža). U ovim prostorijama osigurane su sledeće stvari: nameštaj, police, alat, bicikli, pribor za motorna vozila, pribor za putovanja i sport, gumeni čamci, veš, zalihe namirnice, zalihe kućnih potrepština, uređaji za hlađenje, uređaji za pranje i ogrev.
- Osiguranje van mesta osiguranja i u inostranstvu:
Na području Evrope u geografskom smislu ili u vanevropskim sredozemnim državama osigurane su stvari koje su deo sadržaja osiguranog stambenog prostora, a koje su privremeno, ali ne duže od 6 meseci, smeštene u nastanjenom domaćinstvu. Osiguranje van mesta osiguranja i u inostranstvu je ograničeno na 10% sume osiguranja, odnosno na 10% svih granica naknade (član 18. tačka 2.) i važi samo ako naknada štete ne može da se ostvari na osnovu nekog drugog osiguranja.
- Osiguranje u inostranstvu ne važi za ostale stambene prostore u vlasništvu osiguranika, kao ni za štete zbog obične krađe. Štete prouzrokovane provalnom krađom su osigurane samo u stambenim prostorima koji su stalno nastanjeni.

6. Štete zbog pljačke su osigurane i van mesta osiguranja, ako je pljačka učinjena prema osiguraniku, bračnom ili vanbračnom drugu osiguranika ili deci koja žive u zajedničkom domaćinstvu sa osiguranikom.
7. Kod promene prebivališta unutar Republike Srbije osiguranje važi samo za vreme selidbe i u novom stambenom prostoru ako se ugovor o osiguranju ne otkaže pre dana početka selidbe. Osiguravač mora, pre početka selidbe, pisanim putem da bude obavešten o promeni prebivališta.

**Član 4.
Osigurane štete**

1. Osigurane su štete koje nastanu:
 - zbog neposrednog uticaja osiguranog rizika na osigurane predmete (osiguranog štetnog događaja);
 - kao neizbežna posledica osiguranog štetnog događaja;
 - zbog gubitka/nestanka stvari zbog osiguranog štetnog događaja;
 - kao posledica osiguranog štetnog događaja zbog gašenja, rušenja ili čišćenja.

II Požarni rizici

**Član 5.
Požarni rizici**

Osiguranje obuhvata sledeća pokrića:

Rizik	Osigurano
Požar	✓
Direktan udar groma	✓
Eksplozija	✓
Pad letelice	✓

**Član 6.
Požar**

1. Požar je vatra koja nastaje van određenog vatrišta (ognjišta) ili vatra koja je to mesto napustila i koja se uz štetno delovanje širi sopstvenom snagom.
2. Ne smatra se da je nastupio požar ako je predmet osiguranja uništen ili oštećen:
 - 2.1. zbog izlaganja otvorenoj vatri (paljenja), toploti ili dimu (npr. peglanje, sušenje, pečenje, prženje, bacanje u ognjište i slično);
 - 2.2. zbog uticaja vatre koja ne može da se širi sopstvenom snagom, kao što je tinjanje, progorevanje cigaretom, svetiljke i slično;
 - 2.3. zbog uticaja električne energije na električne uređaje kao što su povećanje jačine struje, previsoki napon, greške na izolaciji, kratak spoj, uzemljenje, greške na kontaktima, otkazivanje uređaja za merenje, regulaciju i sigurnost, iskrenje, preopterećenje i slično. Takve štete nisu osigurane čak ni ako pritom dođe do pojava kao što su svetlost, toplota ili pojave koje su slične eksploziji. Ako zbog takvih šteta dođe do požara ili eksplozije, onda je šteta koja nastane na taj način osigurana.
 - 2.4. Isključene su štete na predmetima koji su prema svojoj nameni izloženi otvorenoj vatri, toploti ili dimu (peći, uređaji za grejanje i slično).

**Član 7.
Direktan udar groma**

1. Direktni udar groma (munje) je neposredno delovanje snage ili toplote groma na predmet osiguranja. Osiguranje od udara groma obuhvata i štete od udara predmeta oborenih gromom.
2. Osiguranjem nije obuhvaćeno pokriće za indirektni udar groma. Izuzetno, ako zbog indirektnog udara groma dođe do požara ili eksplozije, onda je šteta koja na taj način nastane osigurana.

**Član 8.
Eksplozija**

1. Eksplozija je iznenadna sila koja nastaje zbog naglog širenja gasova ili para.
2. Eksplozija sudova pod pritiskom (npr. kotlovi, cevi i slično) postoji samo kada su zidovi suda u tolikoj meri pocepani da nastaje trenutno izjednačenje unutrašnjeg i spoljnog pritiska. Ako je u unutrašnjosti posude nastala eksplozija usled hemijskog pretvaranja, šteta koja nastane od toga je pokrivena osiguranjem.
3. Nisu osigurane štete:
 - 3.1. koje su posledica smanjenja pritiska u posudi;
 - 3.2. štete od eksplozije na sudovima pod pritiskom zbog dotrajalosti, istrošenosti ili prekomernih naslaga rđe, kamenca, taloga ili mulja, ali je pokrivena šteta koja nastane na drugim stvarima zbog te eksplozije.
 - 3.3. prouzrokovane eksplozijom bombi, mina i sličnih naprava, bez obzira na to kako je došlo do njihovog aktiviranja;
 - 3.4. prouzrokovane eksplozijom u prostoru za unutrašnje sagorevanje (cilindar motora);
 - 3.5. od eksplozija koje su normalna pojava u procesu proizvodnje;
 - 3.6. od eksplozije biološkog karaktera;
 - 3.7. od eksplozija usled probijanja zvučnog zida;
 - 3.8. od vodenog udara koji se u tunelima i cevovodima pod pritiskom manifestuje kao eksplozija.

**Član 9.
Pad letelice**

Pad letelice je pad ili udar vazdušne ili svemirske letelice (osim dronova), satelita, njenih delova ili tereta na osigurane stvari.

Nisu osigurane štete zbog uticaja vazdušne struje ili pritiska koji prouzrokuju vazdušne ili svemirske letelice.

III Rizici elementarnih nepogoda

**Član 10.
Elementarne nepogode**

Osiguranje obuhvata sledeća pokrića:

Rizik	Pokriće
Oluja	do 10%
Grad	do 10%
Pritisak snežnih masa	do 10%
Odron ili udar kamenja	do 10%
Klizanje tla	do 10%
Poplave, naplavine i lavine	do 8%
Padavine	do 2%

**Član 11.
Oluja**

1. Oluja je vetar koji je uslovljen klimatskim promenama čija brzina na mestu osiguranja iznosi 17,2 m/s, odnosno 62 km/h ili više.
2. Smatraće se da je duvao vetar ove brzine u neposrednoj blizini mesta osiguranja ako je vetar lomio grane i stabla ili oštetiо redovno održavane građevinske objekte.
3. U slučaju sumnje, za utvrđivanje brzine vetra merodavna je informacija hidrometeorološkog zavoda.
4. Neposrednim uticajem oluje smatra se šteta na osiguranim stvarima nastala kada delovi objekta, drveće, stubovi ili slični predmeti zbog oluje oštete osigurane stvari.
5. Nisu osigurane štete:
 - 5.1. od oluje koja nastane zbog prodiranja kiše, grada, snega ili drugih nanosa kroz otvoreni prozor ili druge otvore koji postoje na stambenom prostoru (osim ako su otvori nastali od oluje) ili kroz otvore nastale zbog građevinskih nedostataka;
 - 5.2. na predmetima osiguranja u stambenom prostoru koji na otvorima za prozore i vrata nemaju ugrađenu stolariju (prozore i vrata).

**Član 12.
Grad**

1. Grad je padavina koja se sastoji od nepravilnih zrna leda.
2. Nisu osigurane štete zbog prodiranja grada kroz otvoreni prozor ili druge otvore koji postoje na stambenom prostoru (osim ako su otvori nastali od grada) ili kroz otvore nastale zbog građevinskih nedostataka.

**Član 13.
Pritisak snežnih masa**

3. Pritisak snežnih masa je uticaj sile zbog prirodno nakupljenih masa snega ili leda koje miruju.
4. Led je zaleđeni oblik padavina koji nastaje kada pada kiša ili rosa na temperaturama ispod tačke leđenja, a padavine u tekućem obliku padaju na predmete osiguranja i na njima se momentalno lede.
5. Osiguranje pokriva štetu koju led prouzrokuje svojom težinom na predmetima osiguranja.

**Član 14.
Odron / udar kamenja**

1. Odron / udar kamenja je geološkim pojavama uslovljeno odvajanje i pad kamenja.
2. Osiguranjem nisu obuhvaćene štete zbog pomeranja masa tla ili kamenja koje je prouzrokovano delatnošću čoveka (npr. zbog usecanja tla, nadogradnje ili adaptacije postojećeg objekta, izgradnje objekta u blizini, uklanjanja drveća i slično);
3. Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi saniranja tla sa kojeg nastane odronjavanje.

**Član 15.
Klizanje tla**

1. Klizanjem tla se smatraju iznenadni pokreti zemljine površine na kosim terenima sa jasno vidljivim pukotinama na površini tla i srozavanja, koji nastaju u kratkom razdoblju, a izazivaju pojavu jakih deformacija i širokih pukotina na građevinskim objektima.
2. Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:
 - 2.1. zbog sleganja (ulegnuća) tla;
 - 2.2. od geološkog klizanja tla kada je tlo na kome se nalazi osigurani stambeni prostor već počelo geološki da klizi u trenutku ugovaranja osiguranja;
 - 2.3. od klizanja tla koje je prouzrokovano delatnošću čoveka (npr. zbog usecanja tla, nadogradnje ili adaptacije postojećeg objekta, izgradnje objekta u blizini, uklanjanja drveća);
 - 2.4. od postepenog geološkog klizanja tla koje se manifestuje u manjim oštećenjima predmeta osiguranja (puzanje tla).
3. Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi saniranja tla.

**Član 16.
Poplave, naplavine i lavine**

1. Poplava je plavljenje terena zbog:
 - vode od padavina;
 - začepljenja u kanalu zbog vode od padavina;
 - izlivanja stajaćih i tekućih nadzemnih voda iz korita;

- naglog topljenja snega.
- 2. Nisu osigurane štete:
 - 2.1. zbog predvidivih poplava. Smatra se da su poplave predvidive ako se u dugoročnom proseku dešavaju najmanje jednom u deset godina.
 - 2.2. prouzrokovane porastom nivoa podzemnih voda;
 - 2.3. zbog vlage iz zemlje, podzemnih voda ili dugoročnih delovanja (npr. truljenje drveta, gnjiljenja ili nastajanja gljivica);
 - 2.4. zbog poplava ako se stambeni prostor u kome se nalaze osigurane stvari nalazi na udaljenosti manjoj od 30 metara od tekuće ili stajaće vode;
 - 2.5. zbog poplava koje nastanu kao posledica građevinskih nedostataka.
- 3. Naplavina nastaje pomeranjem masa tla, vode, blata, mulja, kamenja, stena i krhotina, a koje je posledica delovanja voda koje je uslovljeno prirodom.
- 4. Lavina je snežna ili ledena masa koja nastaje na obroncima, a koja se pomera velikom brzinom niz padinu.

Član 17. Padavine

1. Štete zbog padavina na osiguranim stvarima u stambenom prostoru (kiša, sneg, grad) osigurane su, bez obzira na uzrok nastanka, ako su padavine prodrle kroz čvrste delove stambenog prostora, krov, pravilno zatvorene prozore ili spoljašnja vrata.
2. Nisu osigurane štete:
 - 2.1. zbog vlage, podzemnih voda ili dugoročnih delovanja (npr. gnjiljenje greda, truljenje drveta i slično).

IV Rizici krađe i vandalizma

Osiguranje obuhvata sledeća pokrivanja:

Rizik	Pokrivanje
Provalna krađa	do 10%
Obična krađa	do 350 EUR
Pljačka	do 350 EUR
Vandalizam	do 350 EUR

Član 18. Provalna krađa

1. Provalnom krađom se smatra krađa tokom koje učinilac:
 - 1.1. provali u osigurane prostorije tako da silom otvori ili razbije pravilno zaključana vrata, pravilno zatvorene prozore ili druge čvrste delove stambenog prostora;
 - 1.2. uđe u osigurane prostorije kroz otvore koji nisu namenjeni za ulaz, uz svladavanje otežavajućih okolnosti;
 - 1.3. krišom uđe u osigurane prostorije i krađu izvrši u momentu kada su prostorije zaključane;
 - 1.4. otključa bravu osiguranih prostorija uz pomoć alata ili lažnih ključeva. Lažni ključevi su ključevi koji su izrađeni protivzakonito.
 - 1.5. otključa bravu osiguranih prostorija pomoću pravih ključeva do kojih je došao krađom ili provalnom krađom, u prostorije koje nisu predmet osiguranja ili uz primenu fizičke sile na licima ili uz pretnju silom (otimanje ključa).
2. Novac, sve što ima vrednost novca, vrednosni papiri, štedne knjižice, nakit, drago kamenje, plemeniti metali, ručni satovi, filatelističke i numizmatičke zbirke osigurani su do iznosa navedenih u tabeli. Navedene granice naknade važe ukupno za sve osigurane štetne događaje i onda kada postoji više osiguranja domaćinstva za isto domaćinstvo.

Predmet osiguranja	Pokrivanje
Novac, sve što ima vrednost novca, vrednosni papiri i štedne knjižice	do 350 EUR
Nakit, drago kamenje, plemeniti metali, ručni satovi, filatelističke i numizmatičke zbirke	do 350 EUR

3. Provalnom krađom se smatra i pokušaj provalne krađe.
4. Nisu osigurane:
 - 4.1. štete koje nastanu namernim radnjama lica koja žive u domaćinstvu sa osiguranikom;
 - 4.2. štete koje nastanu tako što je počinilac ušao u osigurane prostorije kroz otvoren prozor, otvorena i/ili otključana vrata, odnosno kroz prozor ili vrata koja su otvorena na kip.

Član 19. Obična krađa

1. Običnom krađom se smatra krađa kod koje učinilac ukrade stvari, a da pritom nije počinio provalnu krađu u skladu sa odredbama iz člana 18. ovih uslova.
2. Osiguranjem od obične krađe nisu obuhvaćene štete koje su nastale zloupotrebom kreditnih, debitnih kartica i slično.

Član 20. Pljačka

1. Pljačkom se smatra oduzimanje ili prisilna predaja stvari uz pretnju fizičkom silom ili njenom primenom na osiguranika, članove njegovog domaćinstva ili druga lica koja su opravdano prisutna u osiguranim prostorijama.
2. Osiguranjem od pljačke nisu obuhvaćene štete koje su nastale zloupotrebom kreditnih kartica, debitnih kartica i slično.
3. Nisu osigurane:
 - 3.1. štete koje nastanu namernim radnjama lica koja žive u domaćinstvu sa osiguranikom;
 - 3.2. štete koje nastanu tako što je počinilac ušao u osigurane prostorije kroz otvoren prozor, otvorena i/ili otključana vrata, odnosno kroz prozor ili vrata koja su otvorena na kip.

Član 21. Vandalizam

1. Kod vandalizma su osigurane štete koje počinilac prouzrokuje na osiguranim stvarima namernim uništavanjem ili oštećenjem nakon ulaska u osigurane prostorije provalom u skladu sa odredbom člana 18. tačka 1. ovih uslova.
2. Kod vandalizma su osigurane štete koje počinilac prouzrokuje na spoljašnjim jedinicama klima uređaja, na olucima, crepovima i starijari (vrata i prozori) osiguranog stambenog prostora i kada nije ušao u osigurane prostorije.
3. Kod vandalizma osiguranje obuhvata sledeća pokrivanja do iznosa navedenih u tabeli:

Predmet osiguranja	Pokrivanje
Spoljašnja i unutrašnja jedinica klima uređaja	do 350 EUR Samopridržaj 50 EUR
Oluk, crep, ulazna vrata u osigurane prostorije i prozori	do 350 EUR Samopridržaj 50 EUR
Troškovi zamene brava zbog zlonamernog oštećenja brava na ulaznim vratima osiguranih prostorija ili ulaznim vratima na osigurano zemljište	do 350 EUR Samopridržaj 50 EUR

4. Kod vandalizma klima uređaja visina naknade je amortizovana vrednost prema sledećoj tabeli, a najviše iznos naveden u tački 3. ovog člana:

Starost klima uređaja u godinama*	1-2	3	4	5	6	7	8	9	10 i više
AV u %**	100	90	80	70	60	50	40	30	20

*Starost uređaja je starost u godinama u odnosu na godinu proizvodnje.

**AV u % je amortizovana vrednost (naknada u % od novonabavne vrednosti).

5. Nisu osigurane:
 - 5.1. štete koje nastanu namernim radnjama lica koja žive u domaćinstvu sa osiguranikom;
 - 5.2. štete koje nastanu tako što je počinilac ušao u osigurane prostorije kroz otvoren prozor, otvorena i/ili otključana vrata, odnosno kroz prozor ili vrata koja su otvorena na kip.

V Rizici izlivanja vode

Član 22. Izlivanje vode

Izlivanjem vode smatra se neočekivano izlivanje vode koja se zbog loma, pucanja, začepljenja ili otkazivanja uređaja za sigurnost i upravljanje, izlije iz vodovodnih ili kanizacionih cevi, uređaja za grejanje i hlađenje vodom, uređaja za parno grejanje i drugih uređaja i sanitarnih armatura koji su priključeni na vodovodnu mrežu.

1. Osigurane su štete:
 - 1.1. zbog neposrednog delovanja vode iz vodovoda, odnosno vode koja se izlije iz vodovodnih i kanizacionih cevi, sanitarnih armatura ili uređaja priključenih na vodovodne i kanizacione cevi;
 - 1.2. zbog uticaja mraza na uređaje za grejanje, sanitarnu opremu, sanitarnu armaturu ili uređaje priključene na vodovodne i kanizacione cevi koji spadaju u sadržaj stana;
2. Kod izlivanja vode osiguranje obuhvata sledeća pokrivanja:

Štete	Pokrivanje
Štete zbog izlivanja vode	do 6%
Izlivanje vode iz spoljnih (uličnih) vodovodnih, kanizacionih i toplovodnih cevi	do 6%

3. Nisu osigurane, čak ni kao neizbežna posledica štete:
 - 3.1. štete zbog podzemnih voda, visokog vodostaja, poplava, naplavina i lavina;
 - 3.2. štete zbog vode od padavina i time prouzrokovanih začepljenja;
 - 3.3. štete zbog truljenja drveta, gnjiljenja ili nastajanja gljivica;
 - 3.4. štete zbog izlivanja vode iz otvorenih sanitarnih armatura (npr. slavina);
 - 3.5. štete zbog izlivanja vode iz odvodne cevi uređaja za pranje, osim ako je do izlivanja vode došlo zbog pucanja cevi;
 - 3.6. štete zbog loma žljebova i cevi za odvod padavinskih voda, osim ako su iste ugrađene u konstrukciju objekta;
 - 3.7. štete na vodovodnim i kanizacionim cevima zbog loma, pucanja, začepljenja i otkazivanja uređaja za upravljanje i sigurnost;
 - 3.8. kod šteta zbog izlivanja vode nisu osigurani troškovi privremenog smeštaja i gubitka najamnine.

VI Rizici loma stakla

Član 23. Lom stakla

1. Lom stakla je lom, odnosno pucanje stakla na prozorima, vratima, na nameštaju, slikama, zidnim ogledalima i pločama za kuanje (ceramit ploče).
2. Kod loma stakla osiguranje obuhvata sledeća pokrivanja do iznosa navedenog u tabeli:

Predmet osiguranja	Pokrivanje
Stakla kod solarnih uređaja i akvarijuma (ne i lom stakla kod solarnih uređaja kao posledice vandalizma)	do 100 EUR
Staklene površine objekta stambenog prostora, krovne i kose staklene površine balkona, terasa i tremova	do 100 EUR
Sintetička i veštačka stakla (zastakljenja sa olovom i mesingom i slično), kao i plastične površine (pleksiglas, akril, leksan i slično)	do 100 EUR
Lom stakla na pločama za kuanje (ceramit pločama)	do 100 EUR

3. Kod loma stakla se nadoknađuju lokalni troškovi popravke i troškovi nužnog ostakljenja i oblaganja. Troškovi koji nastanu zbog korišćenja službi za hitne intervencije se ne nadoknađuju.
4. Nisu osigurane štete:
 - 4.1. na ručnim ili malim stonim ogledalima, optičkim staklima, staklenom posuđu, mikrotalasnim rernama, šupljem staklu, telima za rasvetu, staklenoj opeci i prizmama, staklu na mašinama, uređajima i sl;
 - 4.2. na staklenim delovima staklenika, pokrivačima bazena i bazenskim kupolama bez obzira na sastav materijala;
 - 4.3. koje se sastoje samo od grebanja, raspadanja ili ljuštenja ivica;
 - 4.4. na površini stakla ili ogledala i na njima postavljenih folija, boja, natpisa ili obloga, kao i presvlake poledine ogledala;
 - 4.5. na svetlećim natpisima i reklamama;
 - 4.6. na okvirima i okovima stakla;
 - 4.7. koje nastanu pri postavljanju, uklanjanju ili transportu stakla;
 - 4.8. koje nastanu zbog radova na samom zastakljivanju, njihovom okovu ili okvirima. Štete zbog čišćenja usled navedenih radova su osigurane.

VII Osigurani troškovi

Član 24. Osigurani troškovi

1. Osigurani su troškovi prouzrokovani razumnim pokušajem osiguranika da spreči nastupanje osiguranog slučaja, odnosno da se ograniče i umanje njegove štetne posledice, čak i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspeha.
2. Osiguranje obuhvata pokriva troškova navedenih u tabeli. Ograničenja u procentima za troškove su navedena zbirno po jednom osiguranom slučaju:

Troškovi	Pokriće
Troškovi gašenja požara, pomeranja i zaštite, rušenja i raščišćavanja, odvoza i čišćenja	do 3%
Kod provalne krađe i pljačke: troškovi obnove oštećenih ili ponovne nabavke ukradenih delova objekta ili adaptacije osiguranih prostorija	do 350 EUR
Kod provalne krađe i pljačke troškovi promene brava	do 350 EUR
Troškovi privremenog smeštaja i gubitka zakupnine, najduže 6 meseci	do 5%

- 2.1. Troškovi gašenja požara su troškovi suzbijanja požara;
 - 2.2. Troškovi pomeranja i zaštite su troškovi koji nastaju kada se u svrhu obnove ili ponovne nabavke osigurane stvari moraju pomerati, menjati ili zaštititi druge stvari;
 - 2.3. Troškovi rušenja i raščišćavanja su troškovi delatnosti na mestu osiguranja koji se odnose na osigurane stvari i to troškovi rušenja, raščišćavanja ostataka stvari koji su pogodeni osiguranim štetnim događajem kao i raščišćavanja, uključujući sortiranje ostataka i otpada.
 - 2.4. Troškovi odvoza su troškovi pregleda, odvoza, obrade i deponovanja osiguranih stvari koje su oštećene zbog osiguranog slučaja;
 - 2.5. Troškovi čišćenja su troškovi čišćenja osiguranih prostorija nakon osiguranog slučaja;
 - 2.6. Troškovi obnove oštećenih ili ponovne nabavke ukradenih delova objekta ili adaptacije osiguranih prostorija, osim zajedničkih prostorija;
 - 2.7. Troškovi promene brava na vratima osiguranih prostorija osim na vratima zajedničkih prostorija;
 - 2.8. Troškovi privremenog smeštaja, odnosno gubitka zakupnine osigurani su u okviru ukupne sume osiguranja:
 - 2.8.1. Troškovi privremenog smeštaja:
Ako zbog štete stambeni prostor ne može da se koristi u potpunosti ili delimično, osiguravač naknađuje troškove privremenog smeštaja osiguraniku koji je u trenutku nastupanja osiguranog slučaja stanovao u osiguranom stambenom prostoru. Kao vrednost troškova privremenog smeštaja uzima se zakupnina određena ugovorom o zakupu, a najviše zakonska ili lokalno uobičajena zakupnina u tom mestu mestu za stanove iste vrste, veličine i lokacije.
 - 2.8.2. Troškovi gubitka zakupnine:
Ako zbog štete osigurani objekat bude tako oštećen da lice koje je stan uzelo u zakup u tom objektu u skladu sa odredbama zakona ili ugovora o zakupu sme u potpunosti ili delimično da uskrati plaćanje zakupnine osiguraniku, onda osiguravač naknađuje izgublenu zakupninu, u skladu sa ugovorom o zakupu. Kao vrednost zakupnine uzima se zakupnina određena ugovorom o zakupu, a najviše zakonska ili lokalno uobičajena zakupnina u tom mestu mestu za stanove iste vrste, veličine i lokacije.
 - 2.8.3. Troškovi privremenog smeštaja ili izgubljena zakupnina se naknađuju samo do kraja meseca od koga stan može ponovno da se koristi, a najduže šest meseci od nastanka štete.
 - 2.8.4. Troškovi gubitka zakupnine kod iznajmljivanja u turizmu nisu pokriveni, osim ako nije drugačije ugovoreno.
 - 2.8.5. Osiguranik nema pravo istovremeno na troškove privremenog smeštaja i troškove gubitka zakupnine.
 - 2.8.6. Osiguranik ima pravo na troškove privremenog smeštaja ili gubitka zakupnine samo ako je osigurani stan ili kuća oštećena u tolikoj meri da se privremeno, nakon nastupanja osiguranog slučaja ne mogu koristiti za stanovanje (npr. uništenje predmeta osiguranja zbog požara, poplava celog stana i slično).
3. Nisu osigurani:
 - 3.1. troškovi koji su bili prouzrokovani narušavanjem zdravlja pri ispunjavanju dužnosti spašavanja;
 - 3.2. troškovi usluga vatrogasaca ili drugih lica koja rade u javnom interesu ili po službenom nalogu.

VIII Isključenja iz osiguranja

Član 25.

Opšta isključenja iz osiguranja

Osiguranjem nisu obuhvaćene štete koje nastanu kao posredna ili neposredna posledica:

1. osiguranih slučajeva koji su nastali pre početka osiguranja, iako su posledice vidljive tek posle početka osiguranja;
2. namere ili krajnje nepažnje osiguranika i lica koja sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu;
3. ratnih zbivanja bilo koje vrste, sa objavom rata ili bez nje, uključujući sve nasilne radnje država i sve nasilne radnje političkih i terorističkih organizacija;
4. unutrašnjih nemira, građanskog rata, revolucije, pobune, ustanka;
5. svih vojnih ili službenih mera koje su povezane sa spomenutim događajima (tačke 3. i 4. ovog člana);
6. zemljotresa ili drugih vanrednih prirodnih katastrofa, osim ako je drugačije ugovoreno;
7. trajnog uticaja vremenskih prilika i okoline;
8. nuklearne energije, delovanja radioaktivnih izotopa ili jonizujućeg zračenja;
9. zbog pomeranja masa tla ili kamenja koje je prouzrokovano građevinskim ili rudarskim aktivnostima;
10. zbog ulegnuća tla;
11. zbog toga što su se osigurani objekat ili njegovi delovi nalazili u trošnom stanju, ruševnom stanju ili nedovršenim građevinskim objektima ili u objektima za vreme rekonstrukcije, ako postoji uzročno-posledična veza između štete i stanja objekta;
12. zbog toga što se delovi objekta tokom novogradnje, pregradnje ili dogradnje još nisu potpuno ili dovoljno čvrsto povezali sa ostalim delom objekta ili su se delovi objekta odvojili od ostataka;
13. zbog toga što objekat nije izgrađen u skladu sa tehničkim i građevinskim propisima i standardima;
14. oštećenja bez uticaja na upotrebljivost, funkciju ili trajanje korišćenja stvari ne smatraju se osiguranim rizikom.
15. štete estetskog tipa, odnosno štete koje nemaju uticaj na funkciju ili trajanje osigurane stvari;
16. posredne štete (štete koje nisu neposredna posledica osiguranog rizika);
17. U slučaju sumnje, ugovarač osiguranja je dužan da dokaže da šteta ni posredno ni neposredno nije povezana sa događajima ili sa posledicama događaja koji su opisani u tačkama 3. do 8. ovog člana.

IX Obaveze osiguranika

Član 26.

Obaveze osiguranika pre nastanka osiguranog slučaja

1. Ako sva lica napuste osigurane prostorije, čak i na kratko vreme, onda:
 - spoljašnja vrata, prozori i svi drugi otvori osiguranih prostorija moraju da budu pravilno zatvoreni i zaključani;
 - spremišta / sefovi u kojima se čuva novac, nakit i slično, moraju pravilno da se zatvore i zaključaju;
 - sve ugovorene mere bezbednosti moraju u potpunosti da se primene (npr. uključivanje alarmnog uređaja);
2. Ako sva lica napuste osigurane prostorije na duže od 72 sata:
 - moraju da budu zatvoreni svi dovodi vode (glavni ventil), i u stanu ako je moguće. Navedeno ne važi za dovodne cevi za sigurnosne uređaje kao što su uređaji za gašenje vodom (sprinkleri) i vodeni priključci za vatrogasce;
 - u sezoni grejanja potrebno je da se primene odgovarajuće mere za sprečavanje šteta zbog uticaja mraza (npr. pražnjenje vodovodnih instalacija, dovoljno zagrevanje uz istovremeni redovni nadzor nad prostorijama i slično).
3. Osiguranik je dužan da pravilno održava osigurane stvari.
4. Osiguranik se obavezuje da će odvodne cevi na mestu osiguranja držati tako da odvod bude uvek slobodan.
5. Kod prostorija koje su ugrožene poplavom treba postaviti poklopce koji se zatvaraju u slučaju poplava da se voda ne bi vratila u osigurane prostorije i te poklopce redovno održavati.
6. U slučaju štete, a u svrhu dokazivanja, osiguranik je dužan da sastavi spisak dragocenosti kao što su antikviteti, umetnički predmeti, nakit, skupoceni satovi, drago kamenje, plemeniti metali, skupoceni tepisi, krzna, štedne knjižice, hartije od vrednosti, filatelističke i numizmatičke zbirke i slično. Na spisku je potrebno navesti njihovu vrednost i fotografisati stvari. Spisak sa fotografijama mora da se čuva odvojeno od navedenih stvari.
7. Ako osiguranik ne ispuni neku od propisanih ili ugovorenih obaveza, a da za to nema opravdan razlog, obaveza osiguravača se smanjuje za onoliko koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.

Član 27.

Obaveze osiguranika nakon nastanka osiguranog slučaja

1. Obaveza smanjenja štete:
Osiguranik je dužan, a u skladu sa mogućnostima:
 - da se pobrine za očuvanje, spašavanje ili ponovno sticanje osiguranih stvari;
 - da zatraži od osiguravača uputstva o postupanju i da ih se pridržava;
 - Kod gubitka platnih kartica (npr. kreditnih, debitnih kartica), štednih knjižica i hartija od vrednosti, bez odlaganja, mora da se zatraži blokiranje daljih isplata i ako je moguće, da se pokrene postupak stavljanja van snage.
2. Obaveza prijave štete:
 - 2.1. Osiguranik je dužan bez odlaganja, ali najkasnije u roku od tri dana od dana saznanja, da obavesti osiguravača o nastanku osiguranog slučaja.
 - 2.2. Štete zbog požara, eksplozije, obične, provalne krađe, pljačke i zlonamernog oštećenja moraju, bez odlaganja, da se prijave nadležnoj policijskoj stanici. U prijavi moraju obavezno da budu navedene sve stvari koje su uništene, oštećene ili ukradene prilikom nastanka osiguranog slučaja.
3. Obaveza utvrđivanja štete:

- 3.1. Osiguravaču treba da, prema mogućnostima, bude dozvoljena svaka istraga koja je potrebna za utvrđivanje postojanja njegove obaveze, iznosa ili obima naknade.
- 3.2. Osiguranik je dužan da pomogne osiguravaču u utvrđivanju štete i na njegov zahtev, o sopstvenom trošku, da mu dostavi sve potrebne pisane dokaze (npr. računi, zapisnici, potvrde i slično).
- 3.3. Stanje koje je nastalo zbog štete ne sme da se menja bez saglasnosti osiguravača, sve dok se šteta u potpunosti ne utvrdi, osim ako je takva promena potrebna zbog umanjenja štete ili služi javnom interesu. Ako je to moguće, osiguranik bi trebalo da fotografiše i/ili snimi mesto nastanka štete i nastala oštećenja.
4. Ako osiguranik ne ispunji neku od propisanih ili ugovorenih obaveza (smanjenje štete), a da za to nema opravdan razlog, obaveza osiguravača se smanjuje za onoliko koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.
5. Ako osiguranik ne ispunji neku od ostalih obaveza nakon nastupanja osiguranog slučaja, dužan je da osiguravaču nadoknadi štetu koja je nastala zbog tog neispunjenja.

X Osigurana vrednost i naknada štete

Član 28. Osigurana vrednost

1. Osigurana vrednost stvari domaćinstva je njihova nova vrednost. Kao nova vrednost smatraju se troškovi popravke, odnosno ponovne nabavke novih stvari iste vrste i kvaliteta.
2. Izuzetno od tačke 1. ovog člana:
 - 2.1. osigurana vrednost novca je nominalna vrednost;
 - 2.2. osigurana vrednost štednjih knjižica, platnih kartica su troškovi postupka poništenja (stavljanja van snage);
 - 2.3. osigurana vrednost hartija od vrednosti sa službenom cenom je poslednja službena cena, a ostalih hartija od vrednosti je tržišna vrednost (prodajna cena koja se može postići na tržištu);
 - 2.4. osigurana vrednost stvari sa istorijskom ili umetničkom vrednošću je tržišna vrednost;
3. Kao osigurana vrednost nosilaca podataka smatraju se troškovi popravke ili ponovne nabavke.
4. Kod utvrđivanja osigurane vrednosti ne uzima se u obzir subjektivna (afektivna) vrednost stvari.

Član 29. Naknada štete

1. U slučaju potpunog uništenja ili nestanka osigurane stvari naknađuje se osigurana vrednost neposredno pre nastanka osiguranog slučaja.
2. Kod oštećenja se naknađuju potrebni troškovi popravke u trenutku nastanka osiguranog slučaja, a najviše do visine vrednosti nabavke nove stvari iste vrste i kvaliteta.
3. Ako je sadašnja (amortizovana) vrednost oštećenih stvari neposredno pre nastanka osiguranog slučaja bila manja od 40% nove vrednosti, onda se najviše naknađuje sadašnja (amortizovana) vrednost.
4. Sadašnja (amortizovana) vrednost predmeta je nova vrednost, koja je zbog starosti, istrošenosti, ekonomske ili tehničke zastarelosti umanjena za određeni iznos.
5. Za novac i sve što ima vrednost novca, štedne knjižice i hartije od vrednosti naknađuju se troškovi ponovne nabavke, a najviše osigurana vrednost neposredno pre nastanka osiguranog slučaja.
6. Za nosioce podataka naknađuju se troškovi popravke ili ponovne nabavke, a najviše nova vrednost neposredno pre nastanka osiguranog slučaja, ako je popravka ili ponovna nabavka potrebna i ako do popravke ili ponovne nabavke dođe u roku od jedne godine od dana nastanka osiguranog slučaja. U suprotnom se naknađuje samo sadašnja (amortizovana) vrednost. Za podatke i programe koji se nalaze na nosiocima podataka se ne naknađuje šteta.
7. Za osigurane troškove naknađuju se stvarno nastali troškovi, koji su potkrepljeni odgovarajućom dokumentacijom.
8. Kod tapeta, boja, premaza, pločica, tekstilnih, zidnih, plafonskih i plastičnih obloga, nadoknađuje se nova vrednost, a za podne obloge nadoknađuje se amortizovana vrednost. U slučaju kada je zaključeno i osiguranje stambenog objekta ili stana, za ovaj rizik šteta se isplaćuje isključivo iz osiguranja stambenog objekta ili stana.
9. Opšte odredbe o naknadi štete:
 - 9.1. U slučaju uništenja stvari, naknada iz osiguranja se umanjuje za vrednost njenih ostataka. Službena ograničenja popravki ili ponovne nabavke ne uzimaju se u obzir kod procene ostatka.
 - 9.2. Ako se zbog popravke osigurane stvari poveća njena osigurana vrednost u odnosu na njenu osiguranu vrednost koju je imala neposredno pre nastanka osiguranog slučaja, onda se naknada za troškove popravke umanjuje za iznos povećanja vrednosti.
 - 9.3. Ako je osigurana stvar koja je nestala zbog nastupanja osiguranog slučaja pronađena:
 - pre isplate naknade iz osiguranja – osiguranik je dužan da je preuzme, ako to od njega može da se zahteva (npr. osiguranik nije nabavio novu stvar, stvar nije oštećena i slično);
 - nakon isplate naknade – osiguranik je dužan da vrati primljenu naknadu iz osiguranja umanjenu za eventualno smanjenu vrednost stvari, ako se od osiguranika može zahtevati da preuzme pronađenu stvar (npr. osiguranik nije nabavio novu stvar, stvar nije oštećena i slično);
 - Stvari čije preuzimanje ne može da se zahteva treba da budu predate osiguravaču.
 - 9.4. U slučaju oštećenja, uništenja ili nestanka pojedinačnih stvari koje su deo neke celine, kod isplate naknade iz osiguranja ne uzima se u obzir mogući gubitak vrednosti koji nastane na neoštećenim stvarima koje su deo te iste celine.
 - 9.5. Ako oštećenu ili uništenu osiguranu stvar i/ili njene delove više nije moguće naći na tržištu, onda je za obračun naknade štete merodavna poslednja poznata cena te stvari i/ili njenih delova, odnosno sadašnja cena uporedive stvari i/ili njenih delova, a u zavisnosti od toga koja cena je niža.
 - 9.6. Ako su osigurane stvari zbog štete potpuno uništene ili nestale, a osiguranik ne može da dokaže njihovo postojanje odnosno vrednost pre nastanka osiguranog slučaja, onda osiguravač isplaćuje naknadu najviše do 50% vrednosti novih stvari.

10. Ne nadoknađuju se štete za koje naknada može da se ostvari na osnovu nekog drugog osiguranja.
11. Naknada iz osiguranja u celini treba da bude iskorišćena za popravku odnosno nabavku nove stvari i to u roku od jedne godine od nastupanja osiguranog slučaja, o čemu osiguranik podnosi dokaz osiguravaču. Do dostavljanja dokaza, osiguravač nadoknađuje amortizovanu vrednost stvari odnosno štete.
12. U slučaju nastanka osiguranog slučaja kod električnih uređaja i opreme, visina naknade je ograničena na amortizovanu vrednost prema sledećoj tabeli:

Starost uređaja u godinama*	1-2	3	4	5	6	7	8	9	10 i više
AV u %**	100	90	80	70	60	50	40	30	20

*Starost uređaja je starost u godinama u odnosu na godinu proizvodnje

**AV u % je amortizovana vrednost (naknada u % od nove vrednosti).

13. Za štete na računarima, unutrašnjim i spoljašnjim računarskim komponentama, tabletima, igračkim konzolama, štampačima i mobilnim telefonima visina naknade je ograničena na amortizovanu vrednost prema sledećoj tabeli:

Starost uređaja u godinama*	1	2	3	4 i više
AV u %**	100	50	20	5

*Starost uređaja je starost u godinama u odnosu na godinu proizvodnje.

**AV u % je amortizovana vrednost (naknada u % od nove vrednosti).

Član 30. Postupak veštačenja

Za postupak veštačenja dodatno se uz odredbe Opštih uslova za osiguranje imovine ABV 2021 (Stepen 1) ugovara sledeće:

1. Nalaz veštaka mora da sadrži i osiguranu vrednost stvari neposredno pre nastanka osiguranog slučaja kao i vrednost ostataka;
2. Na zahtev jedne ugovorne strane mora da se utvrdi i osigurana vrednost osiguranih stvari koje nisu oštećene ili uništene.

Član 31. Prilagođavanje vrednosti (indeks)

1. Za sumu osiguranja, odnosno osnovicu za izračun premije i premiju ugovora o osiguranju može da se ugovori očuvanje vrednosti na osnovu indeksa potrošačkih cena koji objavljuje centralna statistička služba.
2. Ako je ugovoreno prilagođavanje vrednosti, onda važi sledeće:
 - 2.1. Početni indeks - za izračun prilagođavanja vrednosti merodavan je početni indeks. Početni indeks je indeks potrošačkih cena koji je bio objavljen četiri meseca pre početka osiguranja.
 - 2.2. Vreme kada se sprovodi prilagođavanje vrednosti - prilagođavanje vrednosti se vrši jednom godišnje, sa svakim dospećem godišnje premije.
 - 2.3. Način izračuna – indeksom u trenutku dospeća smatra se onaj indeks potrošačkih cena koji je bio objavljen četiri meseca pre svakog dospeća godišnje premije.
3. Suma osiguranja odnosno osnovica za izračun premije i premija povećavaju se ili umanjuju kod dospeća godišnje premije srazmerno promeni aktuelnog indeksa u trenutku dospeća u odnosu na prethodni indeks.
4. Ako se ugovoreni indeks zameni nekim drugim indeksom ili se više uopšte ne izračunava i ne objavljuje, onda se on zamenjuje indeksom koji je službeno određen umesto njega.
5. Osiguranik može da zatraži uključenje / isključenje indeksa u svakom trenutku. U tom slučaju, indeks će biti aktivan od sledećeg dospeća godišnje premije.

B OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI

Član 32. Predmet osiguranja

1. Predmet osiguranja je građansko pravna, vanugovorna odgovornost osiguranika za štetu zbog smrti, telesne povrede ili narušavanja zdravlja, kao i oštećenja ili uništenja stvari trećeg lica (u daljem tekstu "odgovornost").
2. Kao šteta na licima se smatra smrt, telesna povreda i narušavanje zdravlja nekog trećeg lica, dok se štetom na stvarima smatra oštećenje ili uništenje, ali ne gubitak ili nestanak delova tela (npr. pomoćne naprave za invalide).
3. Osiguravač je nakon nastupanja osiguranog slučaja u obavezi da naknadi troškove koji nastanu pri utvrđivanju ili osporavanju opravdanosti odštetnog zahteva trećih lica.

Član 33. Lica koja su obuhvaćena osiguranjem

1. Osiguranjem je obuhvaćena odgovornost za štetu koju prouzrokuje:
 - 1.1. bračni ili vanbračni drug odnosno životni partner osiguranika koji sa njim živi u zajedničkom domaćinstvu;
 - 1.2. maloletna deca (takođe i unuci, usvojena deca, šticičnici i pastorčad) osiguranika, njegovog bračnog druga ili životnog partnera. Odgovornost dece je obuhvaćena osiguranjem do navršene 25. godine života, osim ako žive u sopstvenom domaćinstvu i raspolažu redovnim ličnim primanjima;
 - 1.3. lica zaposlena u domaćinstvu osiguranika, kao njihovog poslodavca (na obavljanju kućnih poslova).

Član 34. Osigurani slučaj

1. Osigurani slučaj je budući, neizvestan i od isključive volje ugovarača osiguranja ili osiguranika nezavisan štetni događaj na osnovu kojeg treće oštećeno lice može da zahteva naknadu štete od osiguranika.
2. Više štetnih događaja koji nastanu kao posledica istog uzroka smatraju se jednim osiguranim slučajem. Jednim osiguranim slučajem smatraju se i štetni događaji koji su

posledica uzroka iste vrste, ako između tih uzroka postoji pravna, privredna ili tehnička povezanost.

Član 35.
Područje važenja osiguranja

Osiguranjem su obuhvaćeni osigurani slučajevi koji nastanu na području Evrope ili u nekoj od vanevropskih, sredozemnih država.

Član 36.
Vreme trajanja osiguranja

- Osiguranjem je obuhvaćena odgovornost za štete koje nastanu za vreme trajanja osiguravajućeg pokrivača.
- Osigurani slučaj koji nastane za vreme trajanja osiguravajućeg pokrivača, a čiji uzrok potiče iz vremena pre početka osiguravajućeg pokrivača pokriven je osiguranjem samo onda ako ugovaraču osiguranja ili osiguraniku do početka važenja osiguravajućeg pokrivača nije bio poznat ili nije mogao da bude poznat uzrok iz kojeg potiče osigurani slučaj.
- Kod šteta na licima koje nastupaju postepeno, a u slučaju da nije moguće utvrđivanje vremena nastanka štete, smatra se da je šteta nastala onda kada je prvi put lekarskim nalazom utvrđen početak bolesti.

Član 37.
Osigurane štete

- Osiguranjem je pokrivena odgovornost osiguranika za štete koje prouzrokuje u svojstvu privatnog lica u svakodnevnom životu, izvan obavljanja zanimanja, profesije, preduzetničke ili neke druge delatnosti kojom privređuje i to za štete koje prouzrokuje:
 - kao stanoar (ali ne kao vlasnik kuće i/ili zemljišta) i kao vlasnik osiguranih stvari u domaćinstvu;
 - kao poslodavac prema licima koja su zaposlena u njegovom domaćinstvu iz obavljanja kućnih poslova;
 - zbog pružanja smeštaja gostima u osiguranom stambenom prostoru, ako za tu delatnost nije potrebna odgovarajuća dozvola. Osiguranje obuhvata i odgovornost osiguranika za štete na stvarima koje mu gosti u okviru prethodno navedene delatnosti povere na čuvanje (izuzev motornih vozila i plovila), kao i odgovornost za čiste imovinske štete. Čiste imovinske štete su one štete koje nisu štete na licima niti štete na stvarima, u skladu sa članom 6. Opštih uslova za osiguranje od odgovornosti.
 - iz posedovanja ili korišćenja bicikla bez motora i električnih bicikala. Bicikl je vozilo koje ima najmanje dva točka i koje se pokreće isključivo snagom vozača ili koje je opremljeno pedalama i pomoćnim električnim motorom čija najveća trajna snaga nije veća od 0,25kW i koja se progresivno smanjuje do nule kada brzina dostigne 25 km/h ili ranije, ako vozač prestane da pokreće pedale.
 - iz neprofesionalnog bavljenja sportom (rekreativno i amaterski), isključujući lov, boričke sportove i sportove koji zahtevaju upotrebu letelica, plovila ili vozila na motorni pogon bilo koje vrste;
 - iz posedovanja malih pitomih životinja, osim šteta koje prouzrokuju psi;
 - iz posedovanja i korišćenja plovila bez motora (osim jedrilica) i modela brodova. Osigurana su i lica koja uz odobrenje vlasnika ili po njegovom nalogu upravljaju tim plovilom ili se njime prevoze.
 - iz posedovanja i korišćenja modela letelica bez motora koje nisu teže od 5 kg (modelarstvo);
 - zbog zagađenja zemlje i vode. Nisu osigurane štete koje nastanu kao posledica skladištenja ili korišćenja proizvoda od mineralnih ulja, a naročito ulja za ogrev i naftnih derivata.

Član 38.
Naknada iz osiguranja

- Najviši iznos obaveze osiguravača po jednom osiguranom slučaju (suma osiguranja) za štete na licima i štete na stvarima osigurani su do iznosa navedenog u tabeli:

Predmet osiguranja	Pokrće
Odgovornost za prouzrokovanu štetu	do 500 EUR

- Suma osiguranja predstavlja najveći iznos obaveze osiguravača po jednom osiguranom slučaju, pa čak i onda kada za štetu odgovara više lica ili ako je kod jednog ili više osiguravača uključeno više osiguranja za isto domaćinstvo.
- Osiguravač učestvuje u deponovanju zbog osiguranja naknade štete koju bi osiguranik bio dužan da deponuje na osnovu zakonskih propisa ili sudske odluke i to najviše do iznosa njegove obaveze za naknadu štete.
- Osiguranjem je obuhvaćena i naknada troškova pružanja pravne pomoći u slučaju podnetog zahteva za naknadu štete. Osiguranjem su obuhvaćeni troškovi parničnih i vanparničnih postupaka kod utvrđivanja i osporavanja oštećenog zahteva trećih lica. Osiguranjem su obuhvaćeni i troškovi branioca u krivičnom ili disciplinskom postupku. Svi navedeni troškovi obuhvaćeni su osiguranjem samo ako je osiguravač izričito prihvatio da će snositi ove troškove.
- Ako se osiguranik protivi predlogu osiguravača da se zahtev za naknadu štete reši nagodbom, osiguravač nije u obavezi da plati razliku naknade, kamate i dodatne troškove koji su nastali nakon toga što je ugovarač osiguranja primio preporučeno pismo od osiguravača kojim ga obaveštava da je zbog naplate potraživanja oštećenika stavio ugovaraču osiguranja na raspolaganje iznos koji je predložio u nagodbi

Član 39.
Isključenja iz osiguranja od odgovornosti

- Osiguranje se ne odnosi na:
 - štete koje su isključene na osnovu Opštih uslova za osiguranje od odgovornosti;
 - Osiguranje se ne odnosi na odgovornost iz posedovanja objekata i zemljišta ili pojedinačne etažne jedinice (stana), zajedničkih delova zgrade i pripadajućeg zemljišta sa dodacima. Odgovornost iz posedovanja objekata i zemljišta je odgovornost osiguranika za štetu koju prouzrokuje trećem licu kao vlasnik, korisnik, najmprimac ili zakupac objekta (kuće ili stana) i pripadajućeg zemljišta. Odgovornost iz posedovanja objekata i zemljišta se odnosi na naknade štete po osnovu:
 - posedovanja, upravljanja, nadzora, održavanja čistoće, rasvete i održavanja zemljišta, uključujući objekte i opremu koja se nalazi na njemu kao na primer liftove, uređaje za grejanje i hlađenje, bazene, igrališta za decu i vrtove;
 - sprovedena radova rušenja, gradnje, popravki i kopanja na zemljištu.
- Osiguranje se ne odnosi na odgovornost iz posedovanja oružja.
- Osiguranje se ne odnosi na štete koje osiguranik ili lica koje rade po njegovom nalogu prouzrokuju držanjem ili korišćenjem:
 - plavila, osim plovila navedenih u članu 38. tačka 1.7. ovih uslova.
 - naprava za letenje izuzev modela iz člana 38. tačka 1.8. ovih uslova;
- Osiguranje se ne odnosi na štete na stvarima koje osiguranik ili lica koja rade u njegovom domaćinstvu pozajme, uzmu na lizing, u zakup ili na čuvanje (izuzev stvari gostiju na noćenju po članu 38. tačka 1.3. ovih uslova).

Član 40.
Završne odredbe

- Opšti uslovi za osiguranje domaćinstva ABH 2022 (Stepen 2) su usvojeni na sednici Izvršnog odbora održanoj dana 31.10.2022. godine po prethodno pribavljenom mišljenju ovlašćenog aktuara, a primenjuju se od 01.11.2022. godine.
- Na odnose između osiguravača, ugovarača osiguranja, osiguranika i korisnika osiguranja, kao i drugih lica kojih se to tiče, a koji nisu regulisani ovim opštim uslovima, primenjuju se odredbe Zakona o obligacionim odnosima i drugih pozitivno pravnih propisa.
- Za sve sporove koji nastanu iz ugovora o osiguranju nadležan je sud u mestu sedišta osiguravača.